

Latweefchu Awises.

60. gada-gahjums.

Nr. 25.

Trefchdeenā, 24. Juniā (6. Juliā).

1881.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrudten, Kurland. — Ekspedizija Besthorn lga grahmata-bohdē Jelgawā.

Rahditajs: No eefschemeem. No ahrfemeem. Wisjannatāhs sinās. Gadijums. Bīschu daba, ec. Par Kurfemes lohpu-aiffargatāhanās beedribu. Zahnu-watarā. Abilbes. Sludināshanas.

Wajzināshana, lai apstellē „Latweefchu Awises“.

No 1. Juliā war „Latweefchu Awises“ apstelleht uf ohtro fchi gada pusgadu. „Latweefchu Awises“ faweem 3. lasitajeem pasneegs schogad leelu, Latweefcheem jo dahrgu bildi. Scho bildi dabuhs ne ween tee lasitaji, kas „Latweefchu Awises“ apstellejufchi uf wifū 1881. gadu, bet ari tee, kas apstellehs uf fchi gada ohtro pusi. — Ja-apstelle ekpedizijā pee Besthorna lga, Jelgawā. No 1. Juliā taps wifū nummuri peesuhititi lasitajeem, kas warbuht wehlať „Awises“ apstelletu. Ekpedizija luhds, lai apstellē pee laika, jau Juniā mehnesi. — „Awises“ maksā par scho pusgadu:

1. Jelgawā fanemoht 60 kap.,
2. ar pastu „ 90 kap.

No eefschemeem.

Behterburga. „Waldibas Wehstnesi“ nodrukāhts fchahds fīnojums no waldibas pufes: Tagadejā Bulgarijas zihniā turenēs partiju starpā — fchihš partijas nopuhlejāhs no Kreewu waldibas pufes isdabuht kahdu atfihshanas wahrdu, kas wineem buhtu drohshch lihdselkās, zaur ko eemantoht tautas peekrischanu. Schini sinā weena no Bulgaru partijahm greefufees pee eefschleetu ministera, generalad-jutanta grahsa Ignatjewa, pee kura Bulgari jau fen eeradufchi greeftees zitadā sinā, wehledamees, lai no Keisara Majestetēs raudfītu is-luhgtees Wisfchehligu apfardfību preefsh wineem, Generaladjutants Ignatjews atbildeja ar fchahdu telegramu, kuru fchē iffīno, lai isgāiftu wifū-wifadāhs walodas awises par Kreewijas fakaru ar Bulgarijas eefschīgahm darischanahm: Uf Sofiju, Zankowam. Jums jagreeschahs pee Kreewijas weetneekā Bulgarijā, Chitrowo, waj pee walstskanzlera, fīrsta Gortschakowa. Kreewija, kas ar fawahm afīnihm atdfihwinajufi Bulgariju, nenodohmā eejauktees winās eefschīgās darischanās, bet tīfai grib Bulgarijas labklahshanohs, weenprahfību, ušplaulfchanu un meeru. — **Keisariskahm Majestetehm,** Wīnu wafaras-dfīhwofli Aleksandrijā, 10. Juniā stahdijāhs preefshā: Kunguras tehnīskas floblas dibinatājs, I. gildes kaufmanis Gubkins un wina meitās dehlē Kusnezows. Pee tam Gubkins un Kusnezows pasneedsa Keisaram dahrgu Pefitaja bildi, un Keisarenei — Deewmahtes bildi, bagati isgresnotu ar dimanteem. Keisariskās Majestetēs schehligi peenehma dahwanas un mihli pateizāhs par parahditahm padewibas-juh-tahm. Sirmāis Gubkins, zaur laipno usnemfchanu lihds afarahm fakustinahts, isluhdsāhs atklahfchanu, par peemianu fchai preefsh wina tīf laimigai deenai, dahwināht 200 tuhst. rubfu preefsh nabagu behnu audfīnāshanas nama Kungurā (Bermās gub.). Keisarene pateizāhs par bagato dahwanu un atklahwa Gubkinam nofkuhpfīht Samu rohtu. — Tani paschā deenā Keisariskahm Majestetehm stahdijāhs preefshā ari sweijneeks Stepanš Grigorjews, fīrms semneeks is Nowo-Ladogas aprinka (Behterb. gub.), kas fawā dfīmtenē buhwē luhgshanas-namū par muhchiga peemianu nelaiķa Keisaram, un semneeks Kujmins is Iwerās gubernās. Wini abi praftōs, bet fīrniģōs wahr-dōs isfajija wislarstakāhs padewibas-juhstas fawam jamajam Semestehwam un Wina laulatai draudfīnei. — **Veelfīrsts Michāils Nikolajewitfchs,** Tīfīfī atstahdams, Kaukafījas wirspahwaldneeka-un kara-fpehka wirspawehlneekā amatu nodewa fawam lihdsfchinīgajam

palihgam, generaladjutantam fīrstim Metikowam. — **Anglu flotes nodata** sem Edinburgas herzoga komandas fchīni laika gaidama Kreewijas uhdenōs. — Schis ir tā fawamāis „pīrmais referwās pulks“, fastahwofch is 8 kugeem ar 5—6000 matroschu. — **Rescha-departementa direktors,** ihstēnāis stahtrahts Julius Blumenthals, Kurfemes dehlē, pehz gruhtas flimibas 30. Maijā nomira Bihshahdenē un 8. Juniā ar leelu gohdu tīfā paglabāhts Behterburgā, Smolenskas kapōs. — **Behterburgā ohtā,** tā „Nowofī“ fīno, nupat useeta sahdsfība no 60 tuhst. rubfu. Sagts ne-efoht wis fchaidrā naudā, bet daschu-daschadās dselstis. — **Par usbruzeenu** pret Montenegreeschu senatoru Plamenazu Behterburgā daschas awises dohd wehl fchahdas sinās: Usbruzejš Dschurafschewitfchs uf Plamenazu bījis nīknīs tamdehl, tā zaur fchi wainu Dschurafschewitfcha feewa Andja atstahjufi fawu wīhru. Dschurafschewitfcham ar fawahm feewahm naw laimigi gahjīs. Pīrmo tas efoht ne-ufīzibas dehl noka-wis, un ohtra, augfchminetā Andja, no wina aishbegufi jau pehz diwu mehneschu laulibas. Pagahjufchā Kreewu-Turku kara Dschurafschewitfchs zaur duhshchigu istureschanohs ispelnījāhs Turga-ordeni, un no tā laika lihds fchīm palizis Kreewu deenestā. Kad Montenegrijas fīrstene Milena ne fen atbrauzā uf Behterburgu un wina par pawadoni bij lihds minetā Andja, Dschurafschewitfchs mekleja fawu laulato draudfīni peerumāht, lai negreesfōhs atpakať uf Montenegriju, bet palīktu pee wina Behterburgā. Andja leedsāhs to darīht, un kad ari Montenegrijas fīrstene Milena, pee kuras Dschurafschewitfchs bij greeftees, at-fajijāhs, buht par fameerinataju, tad Dschurafschewitfchs breefmiģi fashutīs un apnehmēs atreebtees pee Plamenaza, kuru tas turejis par wainigo pee Andjas pretefības. Tā notīfa usbruzēns, kas beidsāhs ar Dschurafschewitfcha nahwi. Plamenazs ir stalts wīhrs ar tumfchu feiju un tumfcheem mateem un bahfīdu. — **Wisangstakā pawehle,** tā „Golofs“ fīno, nosaka, tā nahwes-fohdu buhs ispidīht weenumehr zeetuma muhru starpā, bet ne wis wāirs atklahfī.

Jelgawas pilsehtas-dohme 28. Maijā nospreedufi greeftees pee Keisara Majestetēs ar fuhdsfību pret senata spreedumu no 5. Maija, pilsehtas-sekreteera amata-laika leetā. Pa tam pilsehtas-sekreteera amata eewehlehts lihdsfchinīgāis sekreteeris Friedenthals.

No Bauklas. Scheitan pohfchāhs un rīhlojāhs uf lohpu-is-stahdi, kas, tā jau fīnohts, taps notureta no 21. lihds 24. Juniā mehnescha deenai. Wezāhs pils muhros strahdā naigi ween ar lihdsfīnāshanu un apjumu taifīshanu. Meschotnes leelskungs, fīrsts Lievens, kam Bauklas wezā pils peeder, leef is wezajeem muhreem diwi istabas preefsh dshwofchanas fataifīht. Preefsh istahdes ir peemel-deti kahdi 70 lohpi. No Mihgas buhshoht Zieglerš un wehl ziti ar semfshpibas rīhkeem; ir no Jelgawas buhshoht daschas semfshpibas leetas.

Benās par ee-eeefchanu istahdē buhs swehtdeen, 21. Juniā, un wezā Zahnu-deenā, kad fīrģi taps isprohweti fīreeschanā un wesumu wilfshana, 25 kap., pīrmdēen un ohtrdēen 10 kap.

Zitadu islustefchanohs ari netrūhks. Daschi tauteefchi nodohmajufchi pahri reis pa istahdes laiku teateri iswahdīht, un fcheijenes dseedataji wezo Zahnu wafarā isrīhlohs Bauklas pīsmuischas dahrsā dseedafchanu un dantschu preefus; tā dsīrd, ir no Jelgawas kahds mu-fīskas-fohris buhshoht tani laika fcheit kahdā dahrsā pa wafareem fpeh-leht.

Dselzeta lihnijas wilfshana ari jau pabeigta; jagaida tīf ween uf apstīprinafchanu. Bahnufīs tapschoht taifīhts starp Muhfes upi un Salatu leelzefu, no pilsehtas uf deenwifcheem. Wafaras-swehtku fefīdeenas rīhtā atrada uf Bauklas pīskalna kahdu jaunu nogīpfeju-

fehohs zilweku, kas fenaf fehē kahdā Bauftas apteeki bija mahzijeēs par apteekerēri, bet tagad deeneja Dinaburgā kara-apterēki. Nelaimīgais bija ar morijumu few galu padarijeēs. Scheit wiņsch bija til uf pahri nedetahm atnahzīs wezus draugus un pašistamus apzeemoht. Deenā pehz nonahwefchanahs kluwa nelaiķim 75 rubli no tehwa fcheit atfuhititi; bet wišs bij par wehlu.

Nakti no 8. uf 9. Juniju iſtrauzeja muhfu pilſehtas eedſihwotajus uguns-grehks, kas bij iſzehlees ſudmalu-eelā, Schihda Michelſohna nupat uſbuhwetā, it jaunā namā. Muhfu uguns-dſehſeji ſtrahdaja ſlawenti. Uguns iſzehlees uſ behninga, kur neweēns nedſihwojis, un nams ſahzīs wiſās malās uſ reiſi degt. Nama ihpaſchneeki apzeetinati, jo dohmā, ka paſchi pee uguns-grehka wainigi. Nams bijis augſti apdrohſchinahs un Schihdam waijadſeji ſchinis deenās leelu ſummu naudas uſ namu iſmaſkacht. Zaur ſcho uguns-grehku kahdas 10 nabaga ſamilijās tikufchās nelaimigās. J. R.

No Baldones draudſes. Sihmejotees uſ rakſtu „Latw. Aw.“ 19. nummurā „No Merzendorſes“, par nelaiķa Lievena kga dſihwesgahjumu, aiſrahdiſchu wehl uſ kahdeem Lievena kga nopelneem.

Nelaiķis ſawā dſihwes-laiķā, Merzendorſes muišchu un pagastu waldidams, ir ari par Baldones draudſi gahdadams gahdajis. Pirmkacht, kā Baldones draudſes baſnizās „preekſhneeks“, ir Baldones Deewa-namu deewſgan teizami uſkohpis; turklacht wehl ir ſakrahjis Baldones baſnizai kapitālu lihds 12 tuhft. rubl., kura procentes Baldones draudſei un baſnizai burhs par labu. Baldones kſtera mahjas un mahzitaja muišchu kreetni iſduhweja.

Pee daudſreifejahm jaunū mahzitaju eewefchanahm, kas deemſchehl Baldones draudſitē wairaf reiſas notizis, ir weenmehr bagatigi peepalihdſejis. Uguns- un krufas-, kā ari lohpu-aiffargafchanas beedribas wiņsch ruhpiģi wadija un Baldones draudſi uſ tam allaſch paſflubinaja.

Zaur wiſu to un ari zitu labu darbu nelaiķis few ir iſpelnijeēs neaiſmirſtibas krohni — ne ween no Merzendorſefſcheem, bet ari no wiſas Baldones draudſes. Jgauru Kahrliſ.

No Tukuma. Paſiſtamā un iſflawetā Mihgas dahſneeka Wagnera brahliſ nopirzīs iſgahjuſchā rudeni ne tahtu no Tukuma no Gſarſtauku ſaimneeka — kas ſawas mahjas par dſimtu eepirzīs — 50 puhra-weetas ſemes, par to 8000 rubl. aiſmaſkadams. Zau no pehrnā rudena tur daudj zilweku ſtrahdā, ſemi ſagatawodami, kohkus ſtahdidami un ari waijadſigahs ehkās zeldami. Wagners grib tur leelu dahſu eetaiſht, kur audſinahs wiſadus augtu- un greſnuma kohziāns, pukēs un puku ſtahdus un ſehklas. Tas buhs teefcham wiſam Tukuma apgabalam par leelu ſwehtibu, jo tad wairs newaijadſehs uſ Mihgu waj ſelgamu braukt pehz kohkeem, ſtahdeem un ſehklahm. Zeram, ka muhfu deenās, kur arween wairaf ſaimneeku ſawas mahjas par dſimtu nopehrf, gadifees ar laiķu ari kohſchi augtu-kohku dahſi pee wiſahm mahjahm, ko tagad deemſchehl til retās weetas reds.

Leſtenes muišchās kalpeem nodedſa par Leeldeenamh klehtis un ſtalli. Uguns ihſā laiķā ſaufohs ſalmu juntuſ pohruemdama — wiſu aprijuſi, tā ka neka naw warejuſchi iſglahbt. Diwi maſi ſehni efoht ar ſchweh-kohzineem ſawā mulka prahtā pee klehts ſeenās muſchās dedſinajuſchi; no tam peetapuſi uguns pee jumta ſalmeem. Leſtenes zeen. dſimtkungs, barons von Firkſ, kalpeem notikufcho ſtahdi atlihdſinajis.

Leel-Auzes aiſdohſchanaſ- un krahſchanaſ-lahdes ſtatuti, kā „Kurſ. gub. aw.“ ſino, 23. Aprili ſ. g. apſtiprinati no ſinanz-miniſtera beedra.

Kurſiſchu aiſdohſchanaſ- un krahſchanaſ-lahdes ſtatuti 5. Maijā apſtiprinati no ſinanz-miniſterijas.

Sabiles pilſehtinā iſzehlahs 27. Maijā, pulkſten trijōs no rihta, uguns-grehks. Bij ſahzīs kahds lohti wezs Schihda ſtallis degt, un leefmas it drihs aiſgrahbuſchās ari tuwejo wezo kohka namu. No turenēs uguns ſchahwufees ari wehl uſ ohtru muhra namu, kas bijis pirmajam it tuwu blaſam. Nami tik ahtri deguſchi, ka neka daudſ naw warejuſchi iſglahbt. Stahta, ka daſchai ſamilijai wiſa mantiba ſadeguſi; daſchi behni, no meega iſtrauzeti, weenā krekla iſſtrehjuſchi waj iſrauti uſ eelu. 21 ihreneeku ſamilija palikuſi beſ pajumta. Namneekem palizis bail, ka neſazelahs wehſch un nedſen uguni wehl tahtaf uſ ziteem nameem. Tadehl ka paſchi lihds ſchim naw labprahtigu uguns-dſehſeju beedribu eetaiſjuſchi, ſuhitjuſchi uſ Kandawu (2 juhdes tahtu) un uſ Talſeem (3 juhdes tahtu) pehz ſprizehm un uguns-dſehſeem. Sabilneekem iſdeweēs uguni ſawaldiht, ka naw tikufi tahtaf. To ween wairaf dohmā, ka beſdeewigās rohklas uguni tih-

ſchā prahtā buhſchoht peelaiduſchās. Preekſch tam jau reiſu-reiſjahm ſahzīs tai weetā degt, bet pamanita uguns katru reiſ ahtrumā nodſehſta. Talſu pilſteefa iſmelleſchānu eefahkuſi.

Sabiles zeen. mahzitaja C. Glaeſera kgs, gribedams ſawu baſnizās-ſkohlū uſ augſtalu paſahpeenu pazelt, ir par to publejeēs un gahdajis, ka pee ſchihſ ſkohlas wehl daſchās iſtabas tohp peebuhwetās. Sabiles kirſpehles lungi dohd preekſch tam waijadſigo nauđu; tee efoht apſohlijuſchees trihs gadus — katru gadu 300 rublu preekſch tam doht. Zere ſchini waſarā ar buhwes darbu tapt til tahtu gatawi, ka Auguſta mehneſi diwi ſkohlotaji warehs mahziht, kur lihds ſchim Steinhardta kgs weenſ pats bijis.

Strundas Graveru meſchakungs, von Herrmann kgs, noſwineja 15. Junijā ſch. g. ſawus 60-gadu amata-ſwehtkuſ. Nets atgadijums! Til ilgi rets kahds ſpehj amatu pilnigi kohpt. Dauds augſti lungi bij Graveru meſchakunga-muiſchā ſapulzejuſchees, wezajam firmgalwim laimi wehleht; ari daudſ Strundas pagasta-lohzeeku. Beidſamee nodſeedaja ihpaſchi preekſch ſwehtkeem ſaſtahditu dſeefmu: „Al, laimigſ brihdīs, kur Deewiſch palihds“, iſchetrbaſkiģi, apakſch Kehwal ſaimneeka wadiſchanaſ; tad tureja runu; dahwanas, trihs ſudraba ſeltitus bikerus ar ohſola krohni iſpuſchlotus, paſneedſa, un beigās „augſtu laimi“ nodſeedaja. Gawilneeks bija wiſai no preeka aiſgrahbta.

Iſ Baltaiķem „I. ſ. L. u. U.“ rakſta tā: „Dreſchajōs Waſaras-ſwehtkōs, 2. Junijā, bija Baltaiķu baſnizā gar gs konzerts, par labu Baltaiķu kirſpehles-ſkohlai. Klauſitaju ſtipra peedaliſchanaſ leezinaja jo gaiſchi, ka ari ſemneeki miſlē dſeefmas, un ihpaſchi garigu dſeedaſchānu. Zau programs, kurā bij uſſihmetas 14 dſeefmas, ko konzertā dſeedahs, leezinaja, ka dſeedaſchanaſ wadiſchānu ir uſnehmeēs ſapratigſ un kreetnis wihrs — ſkohlotajſ Rocha kgs. — Konzertu eefahka jaukts kohris, ar ihſti preekſch tam derigahm dſeefmahm: „Dir, dir, Jehova, will ich ſingen“ (Tew, Tew, mans Deews, es ſlaweht ſahkſchu), no Freyhauſena; „Bateizet Tehwan“, no Fleminga; „Es eſmu nu to grunt at-radiſ“, un „Was ſchimmert dort auf dem Berge ſo ſchōn“ (Kas atſpihd til jauki tur kalninā), no Kreugera. Wiħru kwartets dſeedaja ſchahdas dſeefmas: „Tew mekleju, tew mekleju“, no Kreugera; „Groß iſt der Herr“ (Veels ir tas Kungs), no Huſerg; „Tas Kungs ir mans gans“, no Kleina, un „Das iſt der Tag des Herrn (ſchi ir ta Kunga deen), no Kreugera; kwarteta baſiſ bij tihras un ſaſlana — lohti jauka. Maſak labi iſdewahs muſika uſ ehrgelēm.“ Rocha kga un kahdas dahmas (iſ Miſpites) dſeedatā duēte (diwbaliģa dſeedaſchāna) ihpaſchi bij eewehrojama — tilpat baſku, kā ari dſeedaſchanaſ ſinā. Jo leelu patikſchānu atrada pee klauſitajeem duēte „Bleibe bei uns“ (Paliez pee mums). — Kahds jauneklīs, Sooſte kgs, kam ir lohti jauka tenora baſis, dſeedaja ſchahs dſeefmas: „Tahs debeſiſ iſteiz ta Kunga gohdibu“, no Beethovena, un „Jerusalem, Jerusalem, die du tödteſt die Propheten“ (Jeruſaleme, Jeruſaleme, kas tu nokauj tohs praweeſchus), no Mendelſohna; dſeedaja lohti jauki un aiſgrahboſchi, tā ka klauſitaji pehz konzerta beigahm newareja deewſgan uſflaweht wina jauko baſi un dſeedaſchanaſ praſchānu.

Schis bij tas pirmais garigais konzerts Baltaiķu baſnizā. Kad Ohſolina kgs ar ſawu teizamo baſi peepalihdſehs un daſchās zeen. dahmas tilpat laipni peedaliſees, kā ſchoreiſ, tad zeram, ka iſ Baltaiķu kirſpehles-ſkohlas wehl daſch konzerts atſkanehs Baltaiķu baſnizā — Deewam par gohdu, un ſa-aizinahs wehl wairaf dſeefmu mihletaju — nekā ſchoreiſ.

No Leepajas ſino, ka tur paſchōs Waſaras-ſwehtkōs, nakti uſ ohtru ſwehtku deenu, Grünblatta nams ſahzīs degt. — Uguns-dſehſeji puſdeguſcho namu apdſehjuſchi uſ reiſu. — Pee Leepajas gimnaſijas taiſa tagad 24 jauneklīs, kas ſawu mahzibas laiķu tur beigufchi, ehſamu. — Leepajā jauna ſuhrmanu taſſe eeweſta; ari bahdes-weeſeem — jauna, daudſ lehtaka taſſe eeweſta no pilſehtas-waldes, lai nahktu ſchowafar wairaf weeſu, kas grib juħrā weſelibas dehl iſpeldeteēs. — Latweeſchu baſnizā bij Leepajā par Waſaras-ſwehtkeem jaukſ garigſ konzerts. Genahkſchāna efoht baſnizai paſchai par labu bijuſi. — Leepajā ir lihds 5. Junijam ſ. g. eenahkufchi pawiſam 459 kugi un iſgahjuſchi iſ ohſta ar prezhem 449 kugi. — Leepajas Latweeſchu beedribas namā tapa Waſaras-ſwehtkōs dſeedaſchanaſ konzerts iſrih-lohts. — Genahkſchāna bij beedribas dſeedaſchanaſ-kohra wadonim un ſkohlotajam P. Krahm kgam par labu. Sinotajſ.

*) Baltaiķu ehgeles ir Wiltnera kga darbs. Kant ari Martina kgs ehrgelēs teizami kahdus gadus atpafat pahriaiģija, tad domehr ir lahpihts darbs. Baſiſ lohti trihs un nekalpo lahģā ehrgelneeka ihweizibai, kas praģa ſitadas ehrgelēs. Red.

Veepaja. Breesmigahs neghlibas nelaimigais upuris, 83 gadus wezais Korolkewitschs, 11. Junijā, pulkstien 7ds wakārā, ar leelahm fahpehm pahrwarehts no faweem eewainojumeem. Polizeja publejahs taundarus dabuht rohtās, un — ar felmehm; jo weens no teem jau fakerts Dubults, kur bij atbehdīs un jau brauzā par suhrmani, un nosubhtīs atpakal us Veepaju. Pee wina atrastas daschas leetas, kas peerahda wina lihds wainibu pee flepkawibas. Zeresim, ka ari tee ziti tehwinā ne-isbehgē fawam pelmitam sohdam. — **Veepajā** lihds 8. Junijam bij 61 bahdes-weefis.

Rihga. Kreewijas suhtnīs Wihnē, ihstienais geheimrahts v. Ubrī, pirmdeen, 15. Junijā, abrauzā Rihgā. Alekxandera weefnizā noturejis brohfasti, winšch, pawadihts no generalleitnanta barona Budberga, demees weefds us Widrischeem pee fawas mahfas, bijuschā Kreewijas suhtna U. Budberga atrainēs.

Kemeru tuwumā, kā „Izgai f. St. un L.“ raksta, ne sen kahds wihrs, dselszeta brauzenam tuwojotees, gribejis nomestees us fleedehm, un tā few galu padaritees; zaur lokomotivees mašchinistu nelaimē nowehrsta. Minetais wihrs, kas bij nodohmajis tahdā zelā atstahst scho grehku pasauli, wehlat israhdijees par prahtā jufuschu un fizis nosubhtīs us Slohku.

No Dhdseenes (Beetalwas draudē). Jau daschu reisi efam sinojuschī par labwehligu prahtu, ko muischu ihpafschneeki parahdija faweem fainneekem pee fhohlu zelschanas. Tagad waram pasinoht par 2 kreetneem fainneekem, kuru wahrdi, ko deemschehl nesnam, ar Dhdseenes fhohlu paliks zeeti faweenoti us pa-audschu-pa-audseh. Kad Dhdseeneschi preeksch fhohlas ne-efoht no fawa dsimts-leelkunga dabujuschī „waijadfigo“ semi, tad — kā „B. W.“ tohp rakstīs — „is paschu widus radahs wihri ar sirdihm ihstena weeta“, kas Dhdseeneescheem ruhpes pamasinajuschī zaur tam, ka weens fainneeks pagastafhohlai dahwinaja kahdas puhra-weetas semes, ko nopirzis no ohtra fainneeka, kura rohbeschās fhohlai deriga weeta; un fainneeks, no ka semes-gabals pirktis, peelizis wehl no fawas puses tikpat klah, tā ka fhohlai buhshoht tagad wairak semes, nekā likumi to prafa. — No fchi sinojuma mehš tikai to nesaprohtam, kā tas nahza, ka Dhdseenes lungs nedewa „waijadfigo“, t. i. likumā nosazito semes-gabalu preeksch fhohlas.

No Sausnejas. Wisur manams fchi laika gars; wisur zel fhohlas un gahdā par kauschu isglibtibu. Ari fchē mohstahs fchi laika gars. Preeksch kahdeem gadeem tika zaur leelkunga von Kreuscha stipru peepalihdsibu usbuhwehts jaunš pagasta-nams preeksch teefas un fhohlas. Toreil bija tant abeem noluhkeem deewsgan ruhmes, bet ar laiku palika ari fhohlehu skaits leelaks, un nams bij weenfahrt par masu preeksch abahm waijadfihahm, ohtrfahrt israhdijahs, ka teefas-nams preeksch fhohlas par nederigu. Us zeen. leelkunga pamudinafchanu ir nospreests fchai nebhufchanai dariht galu. Leelkungs apnehmees doht wisu waijadfigo materialu un malkahst par ehlas uszelschanu, tā ka fainneekem atleek tikai peewefchana un waijadfigo strahdneeku dohshana. Wehlejam no sirds scheem zensigeem tautescheem femes pee ehlas uszelschanas, un pateizamees firsnigi zeen. leelkungeem par laipno palihdsibu! **M a s s p e h z i s.**

Torgeles fhigada sirgu-uhtrupe bij lohti dsihwa. Zaurmehra par sirgu malkaja 200 rublu, pee kam weens ehrelis fasnedsa augstako zenu, 540 rublu. Preeksch walsts-kehwnizes efoht pirkti 6 ehrelesi. Pawisam pahrdohs kahdu 30 sirgu.

Defetinu-nauda, kā „Nig. Itga sūo, Widsemē un laikam ari Igaunijā nahkoshā gadā teescham tikschoht eewesta. Widsemes grunts-ihpafschneekem zaur to nahkshotees il gadus malkahst 68 tuhst. rublu wairak.

Kehwale. Meta laime nelaimē notikusi us Baltijas dselszeta. Diwi behrni gulejuschī dselszeta fleedu starpā un tikuschī pahbraukti no pasafcheeru brauzeena. Weens behrns pawisam ne-aistiktis un ohtram weens pirktis kahjai nobraukts. — **Igaunijas** mahzidaju sinode 16. Junijā fch. g. atklasta Kehwalē.

Pinnijas fa-eimai lihds fchim bij teesiba appreesti wisus likumu projektus, kahdus waldiba tai eefnedsa, bet winai paschai nebij brihw no fawas puses aiskustinaht kahdu likumu pahrgrohshchanu un nahkt waldibai ar jaunū projektu. Tagad nu Gelsusforas awises sūo, ka pehz Keisara Majestetes wehlefschanahs tikschoht drihsumā Pinnijas fa-eimai eefneegts preekschlikums, pahrgrohshht Pinnijas pamata-likumus tai sinā, ka ari fa-eimai peederetu teesiba fastahdiht un eefneegt waldibai jaunus likumu projektus no fawas galwas bes waldibas us-aižinaschanas. Scho pahrgrohshjumu efoht jau bijis nodohmajis Deewa meera dusofchais Keisars Alekxanders II., kas to isteizis fawā

25-gadu waldifchanas-jubilejā. — Pinnijā fchi sūo, ka faprohtams, wisur mohdinajusi leelu preeku.

Par uguns-grehku Pohku Awgustowo pilsehtā sūo, ka tur nodeguschas lihds 900 kohka ehlas; to starpā 161 eedshwojamā ehla. 300 familijas palikuschas bes pajumta. Kahdas deenas wehlat iszhelees ohtris uguns-grehks, kas nopohstijis wehl 100 ehku.

Kaunas gubernators eefneegts waldibai preekschlikumu, pehz kura Kaunas gubernā buhtu dibinajama zentral-slimniza preeksch ahprahtigo usnemschanas is wisahm apfahretejahm gubernahm.

No Kreewu-Prushchu rohbeschahm raksta „Nig. Itgai“, ka katru deenu turp nonahloht Schihdu familijas, kas dohdahs prohjam us Angliju un Ameriku. Schahdu is Kreewijas aishgahjeju Schihdu skaits efoht jo leels, un wiseem efoht pafes us ahsemehm, no kam redsams, ka waldiba nepretojahs fchahdai atseefchanai, bet to wehl weizina, jo fenak Schihdeem jo gruhti nahzahs dabuht pasi us ahsemehm. — Rohbeschu komisaru un schandarmu deenests tagad jo gruhts; jo dauds Schihdu mehgina eetikt Prushchds bes pafehm. Lohti beefchi ari rewideere personu brauzeenus, eekams tee aishbrauz, un bes schelastibas tad is wagoneem israida wisus tohs, kam naw pafes. Zaur to allasch ween zelahs jo behdigi skati, ihpafchi tad, kad bitete jau isnemta lihds paschai Berlinei, un bitete zaur brauzeja israidifchanu, sinams, teek nederiga.

Kurfka. Labahs zeribas us bagatu plauju, kā „Golofam“ sūo, stipri ween masina labibas zenas. Rudsi tagad malkā 90, kweefchi 120 kap pudā.

Waldajas pilsehtā, kā jau sinohts, bij leels uguns-grehks. Keisara Majestete, kā „Wald. Wehstnesi lasams, us eefschleetu ministera wispadewigako sinojumu Wischehligi atlahwis wisā walsti lafihst dahwanas Waldajas nodeguschajeem par labu.

Charkowa. Eefschleetu ministerija, kā „Golofam“ sūo, Charkowas pilsehtai dahwajusi 240 puhra-weetas semes, kur eerihloht namu preeksch prahtā jufuschem.

No Ddesas raksta awises, ka lohti bihstamais un tai apgabalā pasihstamais laupitajs un flepkawa Wasiljis Iščumaks — ne tahku no Ddesas fakerts, fakauts un pilsehtā eewests — nomiris. 7. Maijā tapis usschehrists, fagreests un wina jarnas un galwa Ddesas augstflohla nodohtas usglabafchanā. — Wasiljis Iščumaks efoht laupitaja un flepkawas darbu 54 gadus dsinis, un tai laika — masalaks 60 zilwekus nogalinajis. — W. Iščumaks efoht par faweem leeleem, rupjeem grehku-darbeem lahgu-lahgeem fakerts un teefas rohtās nodohts, bet arween ismuzis. Iščumaks efoht 6 reijas no Sibirijas zeetuma ismuzis un 5 reijas ar pahtagahm pehrts, tā ka rehtas wehl pee lihka atrastas. Bes tam wehl daudsfreis strahpes zeetis; bet neatmetis un ne-atmetis fawu grehzigo „laupitaja amatu“, bet to dsinis lihds dsihwes galam — 54 gadus zauri, un fasnedsis to leelo wezumu no 103 gadeem. Bijis tehwinšch kā tehwinšch. Plezigs un pahri par 6 pehdahm usaudis wihrs ar leelu, platu galwu, lihku degunu, fneega baltu bahrsdu un waza farkanu gihmi. Winu usfkatoht, bijis jabihstahs. — Wasiljis Iščumaks efoht Rohgutu zeemā, ne tahku no Ismailses pilsehtas, Kreewijas deenwidōs — dsimis un jaunās deenās wehl saldats bijis, un 1827. gadā efoht eefahzis laupihst.

—n—g.

I Kreewijas widus- un deenwidus gubernahm nahkt lohti patihlamas sinas. Labibas-laiki un plawas stahwoht tik labi, kā nekad pehdejs 40 gadōs. Ari zaur kulaineem fhogad, aukstahs pawafaras dehl, efoht dauds masak jazeesch nekā ziteem gadeem.

Wladimostofa. Tagad, kur Kuldschas jautajeens beidfees, un farsch ar Rihnu wairs naw gaidams, Kreewu kara-lugi is Klufahs juhras atsaukti atpakal us Eiropu; tikai diwi lugi Kreewijas pawalstneekem par drohshhibu, kā „Poradoks“ sūo, palikschoht Rihnas uhdeens.

Us Tomsku fhogad lohti pulka kauschu aiseet, jo tur atrohnahs brihnum dauds semes, kas nowahretā — bes ihpafschneeka, bes apstrahdataja. Pehz jaunalahs mehrihschanas, kā „Nowosti“ raksta, israhdijees, kā Wakar-Sibirijā pahri par 150 milj. un Rihta-Sibirijā pahri par 600 milj. puhra-weetu tahdas semes. Waldiba tamdeht ari dewigu rohku griboht to atdoht atnahzejeem, probti — par 90 puhra-weetahm us dwehseli.

No ahsemehm.

Wahzija. Keisarene Augusta stipri fashimusi, farskā laikā kahdu pahraak aukstu dschreenu eedserdama. Pehz zitahm sinahm winai jau kahda weza wehdera flimiba, kas tagad palikusi stipraka, un ku-

ras dehl ahrsteem bij ja-isdara operazija (greeschana). Tomehr laitei ne-efoht lihdfehts.

Anglija. Apakfchams peenehmis Gladstona preekschlikumu, ka wifas zitas leetas atleekamas, eelams par Jhru reformas likumu nebuhs galigi nospreests. Gladstons issazija zeribu, ka pehz weena mehnescha parlaments ar scho likumu buhschoht gala un warefchoht tikt flehgts.

Bulgarija. Par tautas-weetneeku zelschanahm Kreewijas politiskais agents Bulgarija, Ghitrowo fgs, sinojis Kreewijas ahrigu leetu ministerijai, ka leelaka apgabalu dala leekotees uswarejuschi konserwatiwee jeb sirsta partija, ta ka sirstam leelaja tautas-weetneeku fapulgze preeksch faweem preekschlikumeem buhschoht drohsch balsu wairums. Tahdu isnahkumu jau wareja paredseht. Tomehr Bulgaru liberalee naw padewufchees bes stipras preestibas. Ka Ghitrowo fgs stao, daschds zelschanas apgabals, par peem. Rachowa un Nikopolé, sadurschanahs starp partijahm bijusi tik nikna un jukumi tik leeli, ka wajjadsejis par scheem apgabaleem isfludinahrt kara-likumus.

Turzija. Archipela- jeb fahu gubernators Sadik Pascha tizis fanemis zeeti, tamdehl ka tas efoht paturejis preeksch sewis leelu daku naudas, kas bijusi falasita un nosubtita preeksch palihdsibas Ghiofas falas eedfihwotajeem, kuzi zaur semes-tribzeschanu bij krituschi pohsta un nabadfiba. Sadiks Pascha efoht lihdj 100 tuhst rubl. eebahfis sawa kule. — **Sultana Abdul-Misa** slegfawu prozefes leeta, ka telegrafs sinojis. Turku teefa taifijusi sawu spreedumu. Wisi swarigakee apfuhsetee, tai pulla ari Midhats Pascha, noteefati us nahwi; tik diwi masak swarigi wihri noteefati us 10 mehnescheem zeetuma. Par weenu noseedsneeku dalibneeku, bijuscho leelwesiru Ruschi Pascha, telegrama nekas naw minehts. Laikam tas nemas naw tizis teefahs kohpa ar ziteem. Turku teefas politiskas leetas, ka weegli faprotams, spreest ta, ka waldeneeki to pagehr. Teefas spreedums tamdehl wehl naw peerahdijums, ka wisi apfuhsetee pateesi bijuschi wainigi, bet peerahda tik, ka Sultans gribejis, lai apfuhsetohs noteefa. Waj spreedums tiks ispidihts, jeb waj Sultans noteefateem ne-atweeglinahs strahpi, buhs janogaida.

Wisjannafahs finas!

Waschintonâ usbruffchana us presidenta Garfjelda notikusi zaur schahweeneem; slegfawa efoht fakerts. — Gewainotais presidentis nonests slimo-nama un dakteri nezeré, ka isweseloschotees. Slegfawa, wahrda Charles Schihl, ir bijis kahds padohnneeks no Tschikago pilfehitas un sawu wispahrigo leelprahhibu eeguhwis zaur sawu dullibu. — **Jelgawâ** jaunâ tirgus-platscha eeriktas — is furahm ari dabusim to skaidrako uhdentimu — eet jo weilki darbibâ us preekschu. — **Uf Spahniju** isbrauzoht douds Schihdu familiju, tur mekedami patwerfmi. — **Rehniasch** Alfonsos issazijis sawu labpatifschanu.

Gadijums.

Atfahstihits no Was-Sihlu fainneeka, Kalnamuifchâ.

„Bernhard,“ Glise fazija, „Tu esi Wilhelminei durwis zaur tam rahdijis. Gan man arween likahs, ka Tu negribi, ka wina mani apmekle, bet ka Tu man ta darisi, to nebiju nekad no Dewim zerejusi.“

„Kâ? winsch prasija skarbi. „Dihri brijnumis! Wina nem par faunu, kad wihrs grib winas gohdu aistahweht un fargah!“

„Kas tas ir? Kas par gohdu?“

„Tee ir wahrdi no Tawa wihra mutes, kam teesiba, Dewi us tikumu pasfubinaht; kam teesiba to dariht, ko Tu esi aismirufusi, prohti — gohdigu un tikumigu dshwi! Zik labi, kad pahrnahzu pascha laikâ mahjas! Ak, zik smeektu buhtu un kameeschu raustifchanas, kad scho wakar laudis zits zitam aufis tschufketu: Madama Rudolfi ar madamu von Bel ir bilschu istahde faherufchahs zeerejufchahs. Glise, es Dew leedsu katru fatifschanohs ar Beka madamu.“

Glise nodrebeja to dsirdeht pee wifas meefas; tee wahrdi „es Dew pawehlu un leedsu“ winas gohdu lohti aistahra. Bet wina wehl bij rahma un dohmaja par sawa wihra leeko ehwergehibu.

„Tu esi mans wihrs,“ wina runaja attal ar aiskustinatu balsi; „bet es jau ari esmu Tawa seewa, un ka tahdai ir ari man sawas teesibas. Uf schihm teesibahm stutedamahs es Dewi luhdsu, ka Tu ari mani zeena-gohda turetû. Preeksch katras seewas ir tas leela pasemofchana, kad wihrs wina zaur sawu ehwergehibu wajja. Smeijees tik; Tu tohpi no sawas ehwergehibas stumdihts un gunstihits; es Dew to fahu tagad, fur Tu man ir to beidsamo mihlo draudseni esi atrahwis, kas man wairak ka gadu rahdija mihlestibu un ustizibu. Es lihdj schim esmu klusu zeetufi; jo pee Wilhelminees es to jutu un atradu,

ko mana sirds wehlahs, un Dew attal gribeju parahdiht, ka Tu ar sawu ne-ustizibu pret mani — maldidamees maldees. Bet katrai leetai ir sawas rohbeschas; ta ari manai klufuzeefchanai.“

„Kas par klufuzeefchanu?“ Bernhards eesauzahs.

„Es gan esmu lehnâ prahta pageetufi, kad mani smehja un noschelloja. Tagad es to wairs newaru, un ja Tu negribi mani zitadu redseht, ka lihdj schim, tad dohdi man atpakal manu brijwibu, dariht pehz mana prahta un wehleschanahs, ka es gribu. Wilhelminei Tu esi lehees pee gohda; Dew wajjag wina noluhgt; es eefchu to isdariht, — winai faziht, ka Tu — —“

„Tu palikfi, mihla Glise! Kad Tu no manim dsirdefi, tad Tu warefi pati spreest, waj esmu to darijis, dsihits no ne-ustizigas augstprahhibas jeb gohdbihjafchanas.“ Bernhards panehma Glisi pee rohfas un abi apfehдахs.

„Beka fgs,“ winsch fazija, „ir man jau fen ka kahds sawads zilweks israhdiiees; es dohmaju, ka Dew esmu daudfreis no tam fazijis. Tawa draudfiba ar Wilhelminei mani us tam speeda, par wina jo skaidrakas finas sadabuht; schorihit man ir laimejees par wina it skaidri dabuht finah.“

„Un ko Tu esi dabujis finah?“

„Ka Smils von Beka fgs ir laimes trenkatajs, spehlnneeks un nehahrtigs zilweks, kas ar bagateem laudihm beedrojahs un no saweem stikeem pahriteek. Bahla Wilhelmine, kas wiseem zilwekem ar sawu smalko, mihligo, bet wiltigo istureschanohs tik lohti patihf, ir wina ustizamais palihgs; wina wifur ar sawu smalko usweschanohs ir pee seewifschkeem leela draudfene, un warbuht ari pee wihrischkeem, kas deewsgan stulbi kript walgds, kas preeksch tam likti.“

„Behrhard, Bernhard!“ Glise eesauzahs, „ka wari ta no winas runah?“

„Es pee tam it ne buht neschaubohs!“

„Bet es to ne buht netizu.“ Glise fazija; „tas, kas winai ir tahdu neslawu fagehliis, ir ar wellu fabeedrojees un pelnijis, ka wina pee teejas apfuhd!“

„Ak, tawu brijnifschliku aistahweschanu!“ Bernhards eesauzahs usschandamees. „Man leefahs, tas „wella beedris“ ir ari schini namâ weetiau atradis.“

Ari Glise usschahwahs un dsedri atbildeja:

„Bernhard, scho newaschanu es Dew nekad nepeedohschu! Es biju nabags meitens, kad Tu ar mani eepasinees; tapehz ari esmu Dewi no sirds mihlejusi, un tapehz ari Tawu mihlestibu us mani es tureju par ihstenu mihlestibu. Tu man peefohlji sawu rohku, ko ari tuhliit peenehmu, jo es Dewi sifnigi mihleju un sawu gohdu tikpat dahrgu tureju, ka Tawu bagatibu. Es fewi tureju par deewsgan zeenigu, bagatam un gohdatam wihram buht par seewu, un ka es eespehju Dewi pilnigi aplaimoht, to Tu man daudfreis esi pats fazijis.

„Pateesi, mana mihla Glise.“ Bernhards fazija, „Tawas rohkas stahw wifa mana laime, ka ari nelaima. Tu esi wifs mans lepnums un mans augstumis, un dasch mani Dewis dehl apskausch; bet tik — tiklihdj ka us Dewi newaru lepotees, tiklihdj ka teeku apfmeets, es esmu nelaimigs. Un schis brijdis jau taifahs nahft, ja winsch wehl naw nahzis. Mans Deews, ko tad es no Dewim ihsti pagehreju! Waj tad Dew ir tik gruhti, man weenu neeka upuri nest; man, kas es Dewi tik lohti mihleju, man, kas es preeksch Dewis wifu daritu, man, kas es ar meefu un dwehfeli Dew padohdohs?! Waj tad Dew ir Beka madama leelaka wehrtiba, nekâ Taws wihrs? Ko gan wari us wifu to atbildeht?“

Glise fatwehra it mihli sawa wihra rohku un aisgrahbtâ balsi lehni atbildeja:

„Mihlo Bernhard, atbildes weeta man Dew kas japrafa: ko Tu fazitu, kad es no Dewim pagehretu, lai Tu sawu draudfibu beids ar teem wihreem, kam smukas seewas? Bai wini nenahf pee Dewim, tamdehl ka es ar wina seewahm ne-esmu draudfene, bet eenaidneeze, un kad es pagehretu, ka Dew nebuhs eet pee wineem weesibas? Par prohwi, kad es tagad fazitu: Mans gohds to pagehr, ka Dew wairs nebuhs usremt mahjas B. fgu, kas ir apnehmis lohti smuku, bet katram peemihligu un patihkamu seewu? Waj schinis wahrdds naw issazita pret Dewi ne-ustiziba, kas Dewi aiskertu?! — Mihlo wihria, es Dewi turu lohti augsta zeena; bet Tawu ne-ustizibu few manidama, es zeetu klusu, un tahdu zeenifchanu es pagehru ari preeksch fewim. Ta naw nelahda laimiga mihlestiba, kas ne-ustizibu dsemde. Wilhelmine tapat mihle sawu laulato draugu, ka es Dewi; wina nesin, ko winam aij leelas mihlestibas dariht; pat nahwes zeku wina ectu,

ja zaur tam wihrs paliktu laimigs; tā wina wina mihlē! Apdohmā jēle, zif leelas breefmas es daritu, kad starp scho mihlēstibu kultohs. Mihlo Bernhard, mahzees jēle no manim lo labaku dohmabt un nedar i man pahri zaur sawu ne-ustizibu!"

(Turpmak wehl.)

Wifchu daba, dšihwe un lifumi.

(Beigums.)

Ne reti gadahs, ka ari kēninenehm wajjag duēleereetes jeb west laurinu sawā starpā. Ar prastu biti kēninene neduēleerejahs, bet til ar tahdu, kas ari ir no kēnischkiga dšimuma, kas tāpat ir kēninene. Tā ari dara smalki un augsti wihri, kas ne-eelaischahs ar kuru-katru nedf wahrdu-, nedf spalwas- jeb rakstu zihninā. Kad kahda sweschā kēninene eekliht strophā, kas wiswairaf pawasara mehds notikt, tad strahdneezes bites tai sfreen wisapfahrt un fahf nemeerigi duhft. Strophā kēninene, zaur tahdu duhlfchānu usmaniga darita, spranzahs tuhdaļ apfahrtējahm zauri un dohdahs laujā. Ubas kēninenes nu eefahf breefmigi kautees uf dšihwibu un nahwi, un zitas apfahrt stahwedamas flatahs un gaida, kura buhs stipraka. Tahs neleef sawas rohziņas pee swaiditahs galwinas, lai ta ari buhtu no zitas walfts. Winas meerigi nogaida, kura buhs uswaretāja, un ir ar meeru, kad ari sweschineeze usfahpj uf wina walfts waldischānas-krehflu. Pehz pabeigta kantina tahs uswaretāju pužē un noslauka puteklus, weenalga, waj ta ir wina wezā kēninene jeb sweschā, jaunā kēninene.

Seemai tuwojotees tšchaklais wifchu pulzinsch dohdahs pee dufas. Kad fala naw gaušchi leela, tad wina strophā ir tikpat dauds fiktuma, kā mehrene kurinatā istabā, un kad drawineeks, gribedams apwaizatees, waj wina mihlfch pulzinsch nahkamā wasarā ari ees seedōs, peesit pee strophā, tad preeziga „ja“ weetā atflan duhlfchāna is tuhftstosch balfinahm. Bet kad seema ir gaušchi bahrga, tad tahs nabadsites gul fastringuschas, kā apmiruschas. Katra sawai tuwakai weenu un ohtru rohziņu ir pasneegufi, it kā negribetu schkirtees un buhtu gatawa ari mirstohf kōhpā turetees. Mihnās seemās bitehm ne reti strophs tohp par kapu; bet kas garo un grehtu seemas-meegu iszeetuschas, tahs al-laschin ap Reeldeenahm swin sawus preezigohs augfcham-zelfchānahs swehtklus, jo tad faule ar saweem flteem starineem fahf tšchabinahf pa krahmineem un kohzineem, kas bititehm faka, ka nu ir laifs mohstees un zeltees. Sawu atlikufcho seemas baribu, medu un wasku, tahs atstahj zilweleem, un ir preezigas, ka tahs atkal war buhweht un faldu medu krahf; jo strahdashāna un krahfchāna ir wina weenigais preeks, lai gan wifs malkā leelu puhliņu. Zif tahfu tahm jalasa un janefs katris seedu puteklitis un katra medus pilite, un zif daudreis tahm spahrnini japlwiņa, kamehr winau nams tohp gataws! Bet darbs ir bites preeks un dšihwiba, un kur tuhftstoschi til weenprahfigi kōhpā strahdā, tur ari tas masakais spehks tohp leels un apbrihnojams; tur masakā spehka leelaka wara parahdahs un usturahs.

Tif leelas weenprahfibas un nepeekufuschas darba mihlēstibas deht zilweki wisōs laikōs, mahziti un nemahziti, biti naw spehjušchi deewegan flaweht eefsch fakameem-wahrdeem un dseefmahm, to turedami par bagatigi apdahwinatu un tiklu radijuminu. Wifchu leelā un sfingrā kahrtiba pee nama tureschānas, winau tšchakliba un krahfchāna, duhlfchiba, nomohdiba un gudriba, ar ko tahs sawu walfts buhlfchānu aistahw un ustura, flaidriba un kahrtiba, kas winau fainneezibā walda, un apbrihnojams sfunfts prahts, pehz kura tahs usbuhwē sawus mahjoklus, ir flaweni tikumi, kas tāpat walstihm un pagasteem, kā ari familtjahm geld par labu preekschihmi, tahs darijuschī til zeenijamas, ka pat wezee Egipteefchi bites usfkatiņa par walfts preekschihmi, eefsch kuras weenwaldneeka gribefchāna atrohđ pilnu spehku un zeenifchānu. Egipteefchi fajija, ka bite efoht zehlfusees no winau deewekla wehrfchā Apis, un dohmaja, ka bite, ko dashbrihd sawās swehtās grahamtās nobildeja, efoht nemirštama.

Bites, flaidribas draudsenes buhdamas, tohp ari par tiklibas draudsenehm turetas. Tadeht kahdas rihmes wahrdi tā fkan:

„Kas pee bitehm swehre, lahd un bur,
Tam tahs rohkas un waigā dset un dur.“

Ari dashi mehds fajihf: „Kurā familtjā walda nemeers un bahrfchānahs, tani bites ne-isdohdahs.“ Tani wahrdōs gul dšifsch prahts, kas tā isflaidrojams: Kurā mahju dšihwē naw kahrtiba, tur ari bites netohp kahrtigi apfahptas, tur tahs newar isdohtees, un kur nemeers walda, tur wifās leetās ir nekahrtiba.

„Sagtas bites ne-isdohdahs, un kas bites sadfis, tam tahs ne-ect uf rohkas,“ — tā laudis faka, un teem warbuhf taisniba. Wifchu

fagfchāna tohp par negantu noseedfibu usfkatita. Bezōs laikōs wifchu laupitajeem nozirra rohfu un dashus uf nahwi notesfaja.

Dashi leezina, ka bites deewbihjigus zilwekus mihlejoht; ihpafchi tohs, kas netaisnibu meerigi pazeefchoht. Dashem, kas netaisnibas pazeerufchi, bites efoht medu peenefuschas un tohs ar sawu faldumu eepreezinajuschas. Ziti leezina, ka bitite efoht tas weenigais putninsch jeb kuftonitis, kas no pasuduschahs paradises efoht atlizis. Bite efoht paradises behrns un paradise winas dšimtene; tadeht ka flaidribu mihlejoht un no falduma un jaukuma pahrtēchoht.

Kahda wezā Serbeefchu dseefma faka: „Deews fuhfija trihs swehtus engklus, pahrbauđht zilwekus, un uf wineem fajija, lai tee no deefihm semē kahpdami tā staigajohf, kā bites pa puķu seedineem.

Pehz Perseefchu deeweklu mahzibas bite stahwoht uf Mitra — aifschchānas, pateefibas un ustizibas deewekla — luhpahm. Bite agumirklī mekluli un lifchi pasihstohf, un to fohdohf, tam dšelonu luhpā eelaisdama.

Indeefchu deeweklu mahzibā weens deeweklis ir fīla bite, ko tee fauz par Wifchū. Greeki deewekli Zeusu un biti, kā beedrus — no-stahda blakam, un Kretas salu daudfina par warēnā pehrkōna-deewekla-un majahs bites dšimteni. Schis deeweklis medu ehfdams — efoht til warēns isaudfis. Deewekla behrniņu efoht kēnina Melifeus meitas, Almathea un Melifa, ehdinajuschas ar medu un kafas peenu. Bet ari paschas bites tahm efoht medu nefuschas no Jda kalna. No Aristeus, kas bij deewekla Apola dehls, stahsta, ka wina tehws (Apols) to uhdens-jumprawahm jeb nimfeh m nodewis audfinaht, un tahs tam warēnam deewekla dehlam efoht mahzijuschas drawineeka darbu.

Dianai, jaktis deeweklei, un Zerei, semkohpibas deeweklei, bites bij swehti un swehtiti putnini; tadeht Rohmneeku semkohppi biti tureja par til mihlu, ka tee tai par apfargataju iswehleja ihpafchu deeweni, ar wahrdū Melona, un greekifkis paschu biti fauzā par melifu.

Swehtee raksti Ranaāna-semes swehtibu un audselibu apfihmē ar „semi, kura tek peens un medus“. Bezōs laikōs Balesfina bij ihsta medus-seme; jo tuhfhōs meshōs meshā-bites leelu pulku medus fakrahja. Kristitajs Jahnīs tuhfnēfi mahjodams — no meshā-medus mitnajahs.

Pee Israēla behrneem medus un peens bij wislabakā behrnu bariba; tadeht ari praweets Esajas nahkamā Pestitaja atnahlfchānu fludinadams fajija: „Tas behrns ehdihs sweestu un medu, lai wifsch finatu faunu atmeft un labu iswehletees.“

Greeku deeweklu dšehreens „ambrosija“ efoht is puķu seedeem nahzis. Medus raifohf luhpas un walodu; tadeht efoht leelajam dseefmineekam Bindaram, kad tas gulejis aifmīdfts, luhpas ar medu apfmehretas, un no swehtā basnizas-tehwa Ambrosius, no ta, kas fazereja to wifseem pasihstamo dseefmu: Deews Kungs, mehš flawejam u. t. j. pr., stahsta, ka tam, wehl behrnam buhdamam un schuhpoli gulofcham, bites efoht lohlfchānajuschas pa muti un uf luhpahm.

Bites tapa dashās weetās turetas til leelā gohdā, ka jaunt pahri tika bitehm preekfchā stahditi, un kahseneeki bites luhdša, lai tahs jauno feewinu ne-attahstu, kad tai behrniņa rastohs, bet lai majajeem pasneegtu sawu faldu medutinu. Dashōs apgabalōs drawineeki finaja wifchu wahrdus, ko runaja, kad bites behrnus laida, un ohtru, kad tee bites laida strophā eefschā.

No bitehm dashi grib dabuhf finahf, waj buhs labs jeb plahns gads. Bites ari namu apfargajohf no pehrkōna; jo kad bites nelaiķā newaijadfīgās weetās nolaischotees, tad tur pehrkōns eesferschoht, waj zits kahds faunums efoht gaidams.

Eefsch sfingehm un fakameem-wahrdeem bites pee wifahm tautahm atrohđ peeminas- un gohda-weetu. Latweefchi tahs apdseed un dohd usmineht: „Mas, mas wihriufsch, afs, afs zirwitis.“ Zitu tautu rihmneeki tahs apdseedajuschī ar garahm, jaukahm dseefmahm. Ari Latweefchi apdseed „meestīnu“, scho mihlo fenlaiku dšehreenu, kas dashu atwehfinaja un eepreezinaja.

Wifās tautas kōhpj bitites. Ari Latweefchi un Lihwi ir leeki drawineeki, bet tagad masak, nekā wezōs laikōs. Bezōs laikōs Latwejem preeksch bitehm bij saws ihpafsch deeweklis, ko tee fauzā par Ufšīnu. Wezi raksti leezina, ka ap Mihgu wifī meshi bijuschī pilni ar wifchu strophpeem; katris fainneeks turejis 40—50 wifchu kōhku. Mihgas pilfehā wezōs laikōs no apfahrtējem semneekem nehmuft mītu jeb nodohfchānu, kas pastahweja medu un waskā. Tagad Mihgas meshi no bitehm tuhfschi, un ari zitur to ir masak, nekā wezōs laikōs. Ikkatrai dšihwibai fchē pasaulē ir saws gals; tā ari bititehm. Winahm draudē leetus, wehra, bads, aufstums, putni un ziti cenaid-

neeki. Un pat zilweks, kas no bitehm tīf dauds laba bauda, nonahwē daschu „faldumina neseju“, ne-apdohniigi medu is strohpa isnemdamā.

Bischu likumi.

Bischu likumus nesinadami, daschreis drawineeki fa-eet eenaidā, kas abahm pusehm ir par fshadi. Lai tas nenotiktu, tad pasneedsu bischu likumus, kas no augstahs waldishanas isdohiti un privat-teesibu grahmata no 1864. gada ir atrohdamī.

§ 725. Mescha-bites lihds ar medus krahjumu peeder tam, kas to pulku faker un eelaisch fawā strohpā. Tomehr grunts ihpafchneeks tahdu mescha-bischu fakerschānu war aisleegt.

§ 726. Kad fakertais mescha-bischu pulks fawu strohpu atstahj, tad tas dabuhn atpakal fawu wezo brihwibu, un tas, kas wiau bij fahchris, pasaudē pee tahm fawu peederumu, tiklihds tas winas pasaudē is fawahm azihm un tahs wairs newar panahht.

§ 727. Pee mahju-bitehm bischu strohpa ihpafchneekam ir fawa fewischka teesiba; tamdeht winsch drihkt fawahm bitehm, kad tahs behrnus laisch, ari us sweschas grunts pakal dshitees; tik pee tam winam buhs sweschahs grunts ihpafchneekam padarito fshadi atlihdsinaht.

Peeshim. Tā nosauktohs pulzenus preefch mahju-bischu eekerschānas neweens nedrihkt istahdiht.

§ 728. Kad bitehm behrnus laischohht, ihpafchneeks tahm pakal-dshishchānohs pawisam atmetis, tad ir katram brihw fagubstihht tahs bes fainneeka palikuschahs bites.

§ 1176. No bischu teesibas.

Bischu teesiba pastahw eefsch tahs brihwestibas, bites us sweschas grunts kohšs jeb strohpōs tureht un turpat laut medu fakraht, kuru beidsiht mineto tad fauz par medus-ganibu.

Peeshim. 1. Medus-ganibas rekte peekriht katram grunts ihpafchneekam pret fawu kaiminu jauno fewis pascha, bes kahdas ihpafchas atlauschānas jeb zitas kahdas nopelnas.

Peeshim. 2. Zgaunu-sēmē bischu teesiba naw nekahdā bruhkē.

§ 1177. Kursēmē, krohwa meschōs, jauna bischu strohpu eetaifichāna kohšs ir aisleegt; tomehr bischu-strohpus (pulzenus) drihkt pakahrt pee kohleem, bet tā, ka kohli zaur to nelo nezeesch.

§ 1178. Kursēmē bischu-strohpa ihpafchneeks drihkt medu isnemt tik tai eerastā un noliktā laikā, un zitadi nē, kā tik ar ta ihpafchneeka fshadibuhshānu, us ka grunts bischu-strohps (pulzenis) stahw, un tas jadara bes kohlu apfshadeschānas.

§ 1179. Kursēmē grunts ihpafchneekam, pee ta medus pahdohshānas, kas mantohht us wina grunts un semes, ir pirtschānas preefchrohka.

§ 1180. Kursēmē grunts ihpafchneekam ir ta wala, no schahdas kalposchānas (medus-ganibas) atswabinatees. Behz — on.

Bar Kursemes lohpu-aissfargaschānas beedribu.

Ar 15. Aprili 1881. g. Zalgawā notureto general-fapulzi beedribas gads ir beidsēes, un nekawejohs „Latw. Awisēs“ pasinoht teem zeen. beedreem un draugeem, kas naw lasijuschī gada-sinas muhsu beedribas lapā, kas farakstīta Wahju walodā. — Deemischehl laipni preefch tam atwehletā ruhme Latw. Awisēs naw tik leela, ka waretu pilnigas gada-sinas doht par wisu, kas muhsu darba-laukā notizis; tapehz tad paliksim tik pee wispahrigahs zentral-beedribas un pee Zalgawas beedribas, kas stahw ar zentral-beedribu jo tuwā fakarā.

Ne-issfakamas mohkas lohpeem jazeesch ahrsteschānas mahzibu eestahdēs jeb klinikās. To eewehrojohht, muhsu firdis tohp fatreektas lihds pat dibinam. Lohpu-aissfargaschānas beedribas schini sinā nedrihkt klusu zeest; winahm wajaga strahdaht, lai nepaliktu pasaulē par apsmeeclu. Tapehz tad pagahjuschā gadā Briselē tika notureta starptautiga fapulze, us ko bij nahluschi wihri gandrihs no wisahm „lohpu-aissfargaschānas beedribahm“ pasaulē. Tur jo sikti spreedā par „wiwiselziju“*) jeb greechānu, ko ismechginaschānas deht un sinaschānas labad dakteri isdara pee dshiwēem lohpeem. Minetā fapulze nospreeda tā: kaut „wiwiselzija“ schim brihscham pawisam gan wehl ne-efohht nowehrschāma, — tomehr buhs eefneegt fawahm waldibahm luhgshānas-rakstus, zaur kureem lai eeguhtu likumigus nosazijumus, ka tahdahm ismechginaschānahm pee dshiwēem lohpineem buhs notikt tikai tad, kad zitadi newar tapt zauri.

Ari Kursemes lohpu-aissfargaschānas beedriba bij us scho starptautigo fapulzi jeb kongresu nosuhtijusi fawu uszihstigo preefchneezibas-lohzejli, stahtrahtu Dr. Schulza lgu. Beedriba ari nekawejahs ker-tees tuhdat pee nodohmatahs apnemshānahs un jau 4. Augustā p. g. nosuhtija justiz-ministēra lga augstajai ekfelenzei luhgshānas-rakstu, kura schehlojahs pehz likumigas ahrstu-prohwu pamasinaschānas un strahpes pa-augstinaschānas par lohpu mohzishānu. Kaut gan luhgums lohti mehrens, un Briselēs nolohnumus nekahdi nepahrschāpa, tad tad-schu luhgumam bij janefs aiskerschānas no „Zeitung für Stadt und Land“ un no Zehrpatas profesora Aleksandera Schmidta lga pufes, zaur ko iszehlahs farunas minetā lapā. Schihš farunas muhsu beedribu duhschigi attaisnoja.

Bar starptautigā kongresa pahrspreedumeem Dr. Schulza lgs mums ir dewis plaschas sinas, par ko winam japateizahs, jo bij deewsgan gruhtumu un naudas isdohshānas pee schihš zeloschānas.

Lohpu-aissfargaschānas beedriba jau gadeem bij turejusi par fawu augstako usdewumu, peedabuht fsholu jaunektus pee fawēem zenteeneem. Bet fshola preefch beedribas paschas ir pawisam gruhti pee-eijams darba-lauks. Fsholas pahrluhkofchāna un wadishāna peekriht ihpafchi fsholotajeem. Tā tad beedriba ari nepeemirsa to isdariht, kas winai bij eespehjams. Wina farunajahs schi labdarigā noluhka labad ar fsholotajeem, lai tee fawus jaunektus pamudinatu us peedalischānohs. Labs pulziusch ari labpraht peedalijahs.

Tā tad waram zereht, ka mohzitee lohpi atradihs pee muhsu fsholneem wisduhschigakohs aistahwetajus. Pee schim dohmahm mums japaleek, jo wehl newaram zeen. lasitajeem taisnas peerahdishānas zelt preefchā, tapehz ka taisnis eestats fsholas buhschānas mums naw panahkams un no fsholu preefchstahweem mihki luhgtahs sinas wisas ne-efam dabujuschī. Is Leepajas mums teek rakstihst, ka turenēs gimnastijas fsholēni efohht tee uszihstigatee lohpu-aissfargaschānas beedribas lohzejli. Tad mums wehl ir lohti patihkamas sinas no fsholotaja Schāfera lga Durbē un fshol. Lega lga Zalgawā. Ihpafchi eewehrojamas ir tahs sinas, kuras mums peesuhtija fshol. Seewalda lgs Zalgawā. No tahm war redseht, ka muhsu beedribai ihpafchi winam japateizahs, jo winsch zaur fawahm pamahzishānahm ir sapratis peektapt pee fawu fsholas-behru firdihm. No wina fsholneem ir 19 ihpafchi mineti, kas zaur mihlestibas-darbeem un schehlfirdibu pret lohpeem ir pelnijuschī usflaweschānu. Schi gada general-fapulze nospreeda dahwinahht katram no scheem jaunajeem lohpu-aistahwetajeem fshisti eesectu grahmatu.

Deht tuwakas fa-eeschānahs ar fsholahm ir gada-maksa par muhsu laikrakstu „Vierteljahrschrift“ fsholneem atlaista us 40 kap. un awisēs isfludinata, bet lihds schim wehl tas palizis bes sekmes. Ar lauskfsholahm mehš deemischehl arween wehl ne-efam deewsgan eepasimuschēes. Behrnajā general-fapulze bij isschlijusi 60 rubl. fudr. par wislabako farakstu Latweeschu walodā, zaur kuru lohpu-aissfargaschāna lauskfsholotajeem un behrneem tiktu likta pee firds. — Latw. draugu beedriba laipni apfshlijā fawu spreedumu nodohht pee raksta pahrbaudishānas, un schis raksts tad buhtu bijis pamats, no kura mehš buhtum greefuschees pee fsholu pahrwaldēhm un fsholotajeem. Kaut wareja fagaidiht patezibu, un gohdamaksa ari naw wis ne-eewehrojama, tad tomehr lihds schim wehl neweens preefch schi darba naw gadijees.

Behrnajā gada general-fapulzes nospreedumi ir no preefchneezibas pilnigi isdariti: gada-sinas par 1879.—80. g. tika „Latw. Awisēs“ nodrukatas; ari us preefchu tiks beedribas sinas schai paschā lapā fludinatas. Nospreedums, zaur ko preefchneezibai tika usdohhts aprinka-teefas luhgt, lai winas Wisaugstakī apstiprinatohs lohpu-aistahweschānas likumus dohtu lihdsā tirgus-kungeem pee winu apstiprinaschānas, wareja zaur to, ka beedribai pee schim teefahm naw nekahdas dakas, — tik ween tik tahu tapt ispidihst, ka mehš dewamees pee gubernas pahrwaldibas, schehlodamees, ka aprinka-teefas scho likumu ne-eewehro, un luhgdami, lai schim teefahm no jauna to pee-fshdinatu.

(Turpmat beigums.)

Zahnu wakarā.

(Zahnu-dseesma pehz wezas tautas-singu wihšes iazereta no G. F. Schönberga.)

1.

Sit, Zahniti, wara bungas;
Puht tauriti — flati, flati!
Lai fkan meshi — norihb kalni —
Saugohht: „Lihgo, lihgo, Zahni!“

*) Wihst un dakteru-mahzibas studentu allasch mehds isprohwēht pee dshiwēem lohpeem greechānu un dshedinaschānu, lohzejli nomenichānu un peelischānu u. t. t.; sinams, ka zaur tam lohpinam zelahs leelas mohkas un jahpes.

2. Lai fanahktu „Zahna-behri“, Sakret „Zahna uguntin“ — Kopihit Zahnam raibus krohans — Cetaureti „Zahna-fwehtkus“!

3. Gelihogoti Zahna-fwehtkus Dseefminami dseedadami; Tauredami jautri — flani, Uguntinu usfurdami.

4. Pineet, Zahna-meitas, pineet Zahnam dalkus wainadsius; Zahnu-pukes krohans tineet — Zahnu-dseefmas lihgodami.

5. Zahnis leijs — Zahnis kalna — Uguntinu spohschuminā. Lai Zahnitis tauredamis Sweiz Latweefchu lihgaminas.

6. Lihgo Zahni! — Seltainites Seed Latwijās dahrsinā. Lihgo Zahni! — Magonites Plaukst „araju fehtinā“!

7. Lihgo, Zahni! — Saimineezehm Zahnu-sahles pluhzat — wahkat,

Lai gohfninas peenu — feeru — Dohd bagatu krehjuminu!

8. Meitahm kreetnus arajiaus, Scho rudeni kuplas wahras, Puiſcheem selta lihgaminas; Wehl jo daitas „Zahna-dehleem“!

9. Sit, Zahniti, wara bungas — Lihgo — taurē flani — flaki, Lai flan meſchi, norihb grawas — Sauzoh: „Lihgo, lihgo, Zahni“!

Atbildes.

Sinotajam: Leeta jau ir stahwejuſt reisu-reisahm awifēs. Nebatzijas nobā wairs nelikst, jo dāsch to usluhtoti par reklamu, kas nebuhtu par labu kreetnagam meisterim. Sinojums buhtu jaleel „fludinajums“.

G. — Ma. — : Beeſuhtijums zitadi buhtu labz, bet eſeet aiſwirſu-ſchi peeliſt laht Sawu pilnigo wahrdū. Rakstus, kam truhſti rakſtitaja pilnigahs ad-reſēs, newaram liſt „Awifēs“.

G. A. S. . . . a: Dseijina „Ne-apydohmiba“ ne buht naw ſmahdejtama, bet „Awifēs“ nebuhs eewehrojama.

A. . . . n: Dohki noiſchelojama leeta, ka „ſinamee“ „gohda-laupiſchanas, ſarihdifchanas n. t. j. pr.“ noſauz par „tautiſkeem zenteenem“, jo to daridami, wint leel nowahrtā ihſkohs „tautas zenteenus“, kas ir labi un teizami un kam naw nekahdas dalkas gar gohda-laupiſchanahm, negehligahm kuplejahm ſeb teatera dseefmi-nahm un ſarihdifchanahm. Domehr ne-eewehrojum ſinajumu. Wiſas leetas taps reiſ wehtitas! Mehs no ſawas pufes „ſinameen“ tikai uſſauzgam:

Brach, mahſas, fur airejeet,
Uſſprauduſchi karodſimis?
— Mehs airejam needbrajā,
Beſdibinā, — dumbraja!“

A. G. S. jun.: Labi; paldeems!

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinaſchana.

Strundas pagasta-walbe dara zaur ſcho ſinamu, ka galwas-naudas maſtatajus par 1881/1882. g. 19. un 20. Junija ſch. g. klaſeerehs Strundas-, Strundas meſchatungo- un Strundas mahzitaja pagasta, un ka klaſeereſchanaſ-ſtes preeſch eſtatiſchanahs lihbi 4. Julijam ſch. g. pee minas buhs ilikſas, un katris pagasta-lohzehts, kureſch ar klaſeereſchamu nebuhtu ar meeru, ſubſiſtu pee peenahſtamahs uſraugu-teeſas tad war peeneſt. Wehjt tam klaſeereſchana dabuhs liku-migu ſpehtu un neweens wairs netiks klauſihts. Scho lai nem wehra!

Strundas teeſ-namā, 3. Junija 1881. (N. 549.) Pag.-wez.: K. Behr. (S. W.) Pag.-ſtr.: G. Ueder.

Sludinaſchana.

Breeſch krohna Kalnzeema pagasta-ſkohlās ir

ſkohlota ja palihgs

waijadhigs; kas ſcho amatu grib peenemt, tam ir 6. Julija 1881. g. paſcham ar ſawahm teeziſas-ſihnehm jameldahs pee Kalnzeema pagasta-walbiſchanaſ.

Kalnzeema teeſas-namā, Junija m. 1881. (S. W.) Pag.-wez.: J. H. Neumann. Pag.-ſtr.: W. Saque.

No Jaun-ſejawas pagasta-teeſas teel zaur ſcho wiſi ſchi pagasta nelaiſa Dehliu ſaimneeka

Kahela Anſohna

parahdu deweji uſaizinati, ar ſawahm praſiſchanahm wehlaſais lihbi 18. Julijam ſ. g., kas par weenigo iſſelghſchanaſ-terminu nolikts, ſcheit meldeſes, jo wehlat neweenu wairs nelauſihts; tēpat teel ari teem, kas nelaiſim ko parahda palikuſchi, peekohdi-nahſts, ſawus parahdus lihbi wiſpeemine-tam terminam atlihdſinaht, jo zitadi liku-migā ſtrahpē tritihs.

Jaun-ſejawas pag.-teeſ., 6. Junija 1881. (N. 84.) Breeſchſchhd.: J. Grünberg. (S. W.) Teeſ.-ſtr.: C. Schwan.

No Sahtinu krohna pagasta-walbiſchanaſ teel wehra nemſchanaſ ahrpus no-wada diſhwodameem pagasta-lohzehtkeem ſinams darihſts, ka galwas-naudas klaſeereſchana preeſch 1881/1882. gada Sahtinu teeſas-namā 4. Auguſtā ſ. g. tiks iſ-darita ar to uſaizinaſchamu, ka wiſeem teem, kam buhtu kahdas atweeglinaſchanaſ eeru-nas, ar waijadſigahm peerahdiſchanahm mi-neitā deenā, ja negrib taſs paſchās ſaudeht, Sahtinu teeſas-namā ſa-atnahjt un ſawu eemeſli jaleel weetneeku pulkam preeſchā.

Sahtinu teeſas-namā, 20. Juni 1881. (N. 199.) Pag.-wez.: M. Lagide. (S. W.) Pag.-ſtr.: Kälpe.

No Kaulizēs pagasta-walbiſchanaſ teel ahrpus pagasta diſhwodameem pagasta-loh-zehtkeem wehra nemſchanaſ ſinams darihſts, ka galwas-naudas klaſeereſchana preeſch 1881/1882. g. Kaulizēs, 30. Ju-lijā ſ. g. tiks iſdarita ar to uſaizinaſchamu, ka wiſeem teem, kam buhtu kahdas atweeglinaſchanaſ eeru-nas, ar waijadſigahm peerahdiſchanahm minetā deenā, ja negrib taſs paſchās ſaudeht, ſa-atnahjt un ſawu eemeſli jaleel weetneeku pulkam preeſchā.

Kaulizēs, 20. Junija 1881. (N. 41.) Pag.-wez.: J. Kuhpe. (S. W.) Pag.-ſtr.: Kälpe.

Brusili pagasta-walbe zaur ſcho iſſlu-dina, ka ſchagada Julija meh. 9. deenā no weetneeku pulka kuhs iſdalita un no-likta ſchi pagasta lohzehtu galwas-nauda. Weernas war peeneſt taijs deenā, bet pahj-ſuhdſibas 14 deenu laiſa. Wehlatu netiks neweens klauſihts.

Brusilās, 18. Junija 1881. (N. 58.) Pag.-wez.: J. Sawitzky. (S. W.) Pag.-ſtr.: Kälpe.

ſkohlota ja weeta

pee ſaweentās Trilawas-Kuhſtu pagasta-ſkohlās ſahw walā un teel uſaizinati ſkohl-otaju kuugi, kurei ſcho weetu gribetu pee-nemt, ar ſawu atestatu peeneſchamu pee ni-neto pagatu waldehm peeteikēes. Breeiſ-ſchanaſ teel katru oſtradeenu riteriſchafteſ pagastu namā lihbi 11. Auguſtam ſch. g. preti nemtas un ari ſwaſts, tad ſewi mel-dejuſcheem lungeem deht wehſchanaſ ſcheit ſaſapulzejaſhs.

Grēndſchu teeſ-namā, 17. Junija 1881. (N. 325.) (S. W.)

Veel-Muzes pagasta-teeſa uſaizina wi-ſus nomtruſchā Strimelu ſenaſā Muſſent-neek ſaimneeka

Jana Dombrowſka

parahdu nehmejus un dewejus, ſawas uſ-dohſchanaſ lihbi 20. Auguſtam 1881. g., kurech par wiſgaligo peedohſchanaſ terminu nolikts, ee ſchihs pagasta-teeſas peeneſt un tad tahtlato nolehnumu ſagaht ht.

Veel-Muzes teeſ-n., 18. Maijā 1881. (N. 25.) Breeſchſchhd.: W. Anderſohn. (S. W.) Str.: Reichmann.

Sudmalu-afmenus

no wiſadahm ſortehm un wiſleelafā iſwehtē, tā ari wiſus ſudmalu-peederunmas, zilinde-ru-ſkohri, bitus, diemulu-ſilnas, waijajim-ellu zc. peedahmā par wiſlehtafajeem ſir-geem

Ferdinands Meyer & Co., Rihgā, maſatā kaleſa-eelā N. 19, blaſkam maſatai gilbei.

No apatſchā minetahm pagasta-walbiſcha-nahm teel wehra nemſchanaſ ahrpus nowada diſhwodameem pagasta lohze leem ſinams darihſts, ka galwas-naudas klaſeereſchana preeſch 1881/1882. g. Salbus teeſas-namā tiks iſdarita:

- 1) no Salbus pagasta 31. Julijā ſ. g.
- 2) no Diſch-ſeeres pag. 1. Auguſtā ſ. g.
- 3) Ulpes pagasta 5. Auguſtā ſ. g.
- 4) Salbus meſchtinga pag. 5. Aug. ſ. g.
- 5) Salbus mahz. pagasta 8. Auguſtā ſ. g.

— ar to uſaizinaſchamu, ka wiſeem teem, kam buhtu kahdas atweeglinaſchanaſ eeru-nas, ar waijadſigahm peerahdiſchanahm eelſch minetahm deenahm, ja negrib taſs paſchās ſaudeht, Salbus teeſas-namā ſa-atnahjt un ſawu eemeſli jaleel weetneeku pulkam preeſchā.

Salbus teeſ-n., 20. Junija 1881. (N. 335.) Pag.-wez.: J. Sawitzky. (S. W.) Pag.-ſtr.: Kälpe.

Buhwplatſchus

Zelgawā

pahrdohdu es ſarp 3 un 6 rubleem par lauta aſi — ne ween wiſaplahrt jaunajam ſirgu-tirgus plazim, bet ari gar tahm uſ ſcho plazi wedoſchahm, jau brugetahm eelahm. Breeſch tirgoſchanaſ deretu ſe-wiſchēi weetas gar ſchoſeju un jauno, uſ tirgus plazi wedoſcho eelu, kas nahjt tee-ſcham no bahnuſcha pahri par ſchoſeju.

Ari weenu grūti, kas no pilſchētas pu-ſes eedraukſchanaſ uſ tirgus-platſcha preſ-im gul, un uſ ſuras jauna ehla ar ſchēnēi jau uſbuhmeta, es pahrdohdu. — Katru deen' no pulkſten deen lihbi 10cem eſnu ſchāi leetā runajams.

F. E. Hermanowſky, paſcha namā, upes-eelā N. 11A.

Weenas

ſkohlās ehrgēles

ar 3 regiſtereem (taifitas no Hermana Vee-paſā) ir par 90 rubl. un weenas pavezas

tahſelu-ſlawēeres

(no Nowehla) par 35 rubl. Durbes ſkoh-las-namā pahrdohdamas.

Drahts-naglas

pahrdohdē C. Höpferis, Zelgawā, ſahls- un ſilku andeles-w.

Sumprawniſchās pagasta-walbe (Wau-ſſas aprinki), dara ar ſ. o ſinamu, ka wina 1. Julijā ſ. g. pulkſten 12ds puſ-deenā, ir pagasta magafines kahdus

150 mehrus rubſu,

kurei lihbi 115 mahzinu ſmagi, wairakſoh-liſchanaſ pret tuhſalm ſlaidru maſu pahr-dohs.

Sumprawniſchās Dohmu mahjās, 13. Junija 1881.

(N. 121.) Pag.-wez.: Jacob Thom. (S. W.) Strihw.: Grants.

30 rublu pateizibas-algas

tam, kas war ſinu doht par noſagtu ſirgu, nepilnūs 6 g. wezu, no 50 rubl. wehrtibas, ar ſchahdahm ſihnehm: melnu ſpawu, abas patalkſchahjas baltas, ar leelu klepu un ſchlandiſchamu, un tad meſt, tad ditti ihd un newar reiſahm pamihſt un kreiſajā puſē apaſch aſtes eegraufis no ſchrahm, un kreiſajā ziſtā narſa ſur wilka, ir ahrpuſē un eelſchpuſē aug-ſtaku kruntas, — warbuht wehl war manihjt. Sirejs ir 15. Junija ſ. g. ſagts Ahneſmuſchās Sauſemju ſaim., pee Zelgawas; jameld pee min. ſaimneeka un pee Zelgawas poliſejās.

Strundas Jaunjelgawas Pilſtinga ſaimneekam, Kuldigas aprinki, pee Ranku pagasta-teeſas peederigam Weijas-Uſpim Wehlat Bahnuſbergim noſaga nakti no 11. uſ 12. Juniju 1881. g.

behru kēwi,

6. gadā, baltu ſihmiti peerē, krehſes uſ kreiſo puſi, labā potalkſchahja wehſiſi reſ-naka un biſchēi ſihwa, weheta 70 rubl. — Na: to ſakers un pe rahdihs ſur wina dabunama, tas dabuhs

25 rubl. fudr.

pateizibas-algas

pee Ranku pagasta-teeſas.

Bauſka!

Langdāles ſuperfoſfatus

ar 13—20 proz. foſfora-ſtahbes, tā ari

Kartufelu ſuperfoſfatus

— ſura acween ſchēhā wezē uſ lehgera

Wulf Salko Wulffohns.

Weens mahzeſlis

13—15 gadu wez, waijadhigs J. S. Schalina kolonial-andeles-weetā, Zelgamā eſara-eelā N. 26.

Zeswainei un apfahrtnei!

No Zeswainei fahrdamees, es Zeswainei-neecheem, Leeser-neecheem, Tiveneecheem, Beebaldeneem, Gulbeneecheem, Lubaneescheem, Lashoneecheem, Wehsonescheem, ka ar wisseem, kas ar mani weikalu darischanas sakara stahwojnishi, istatu firnigas ardeewas un pateizohs par wiju miehle ibu un firnibu, turu Juhs man pa teem 7 gabeem, luenis es pee Jumis pamadijis, parahdijunishi. Wehledamees, ka Juhs ar manu pehznahzeju ari tit labi eedshwootohs un tahlu, ma manis druisku eedohmatu un ka es tapat ar Zalgawas apfahrtnees lauge-neecheem eedshwootohs, ka pee Jumis man ir laimejees, es paleefu

Juhju Krentenbergs,
aptekeris

Zalgawa, pastes-eela.

No 1. Julija sch. g. dshwoju sawa pascha nama,

pastes eela Nr. 26.

Ofmu runajams preekshpusdeenās no pulkst. 10.—12. un pehzpusdeenās no 4.—5.

Dr. C. Jensen.

Zaur scho fludinaju, ka es par ahrtsti Lufuma apmeetes Hausena, tagad Baumana nama.

Dr. med. Grünhoff.

Es tagad dshwoju Zalgawa, leelaja eela Nr. 31, Dumpfa nama, un flimne- tus pekennu no pulkst. 12. lihds 1.

Mihds darbadeenas, bet ne swebtdeenās azu-flimneetus, kas atshidinaschanas ne- spehi maksati, peenemshu diafonisu nama. Tur aridjan azu-flimneetus, kam japaleef Daktera rohtas, warehs unemi, kad tahs eerikteschanas buhs gatawas.

Dakteris Waldhauer.

Saweem zeen. darba-draugeem un klijenteem par sinu, ka es no 19. Junija f. g. sawa pascha nama, Swebtes-eela Nr. 17, dshwoju.

Munas-stundas:

Preekshpusdeen.: lihds plkst. 11 1/2;

pehzpusdeenās: no pulkst. 3—4.

Julius Schiemann,

oberhofteefas-adwotats Zalgawa.

Zaur scho daru sinamu, ka no 1. Julija

Deel-Wehrstela (Wausstas aprinki) dshwo- schu un

flimus lohpus

ahrtsteschana nemishu.

C. Reichmanberg,

weterinar-ahrtst.

Sludinaschana.

No Zalgawas pilsehtas waldes teef schis sinams darihts:

Lohpu-un firgu-tirgi

tiks nu tik ween

uf jauna firgu-tirgus

platscha pee pagazinatahs Kangih-feru-eelas notureti. Tur ir preeksch firgeem waijadfigahs ruhmes-wee- tas uf ihri dabujamas. Kata firgu iswefchana un tezinast lik- schana uf ziteem pilsehtas platscheem un eelahu ir pee strahpes aif- leegta.

Nr. 627.

Zalgawa, 29. Maija 1881.

Pehterburgas

fomerz-uguns = apdrohshchi- naschanas beedribas

agentura preeksch Zalgawas un ap- fahrtnees, turu apdrohshchina nefustamu- un lufitami maniu, ka ari prezes — pret lohpi pamasinatahm prehmiju-eeamafahm, atroh- dahs tagad, pehz tam, kad J. Sterna lgs atshajees, tai buht par agentu, — Zalgawa, pastes eela Nr. 46, Wrenfona nama, un tur teef apdrohshchinashanas preti nemtas zaur

Tit. Rath Th. Soltner.

B. van Dyka pehznahzeji Mihga un Nehwale

peedahwa

Badarda superfosfatus,

kas 22 gadi fahcit semē leetati un atshiti par jo labeeem, un kas sator 13 lihds 40 proz. kuhstohshas fosfora-fahbes.

Zeem. publikati par atweegloshamu mehsh esam lehgeri no saweem superfosfateem eetafshijunishi Zalgawa pee **Adolfa Abrahamsohna lga, pee Annas wahr- teem,** un radeht peenemshim un isshutshim apstelleschanas, ka nu weeglati isbarams, waj teesham no schejenes jeb no Zalgawas.

Kuldiga, Junija mehu. 1881.

Stohlotaja

palihga weeta

preeksch seemas-stohlas ir dabumama Dsch- Gramsdas pagata-stohla. Jauneki, kas scho weetu grihetu pekennt, lai peemelbahs 18. Julija sch. g. pee turenēs pag.-stoh- lotaja

Th. Neulanda.

Deel-Swebtes Jaunsem meschafar- gam 4. Junija sch. g. peekshidunishi behra kehwe; kam ta peeder, lai meldeht. pee min. meschafarga.

Penzioneri

atrohn laipnu usnemshamu, ar- un bej ko- stes, Zalgawa, Dohbeles-eela Nr. 41, weenu trepi augshā, pee m. D. Seepa.

Penzioneri

atrohn laipnu usnemshamu, pee kreetnas stohlas-darbu ufrandshbas, pee Wilske fun- djes, Zalgawa, katoku-eela Nr. 11; ee-eechana no Katarinas-eelas.

Safumuschā, pee Mihgas, teef pehz patikshanas leeli —

semes-gabali

ifdohti uf dshintu nohmu. Zapeeprasa Schampetera muishā jeb pee paraktijuschā

B. G. Schnalenburg,

Mihga, pretim birschai.

Zalgawas Latw. beedribā

nohlika

ohrtreisiga ahrtfahrtiga

general-fapulze

uf 2. Julija 1881. g., pulkst. 1a pehz pusdeenās.

Deenas-fahrtiba:

1) Preekschlumis deht beedribas nama nepatureshanas.

2) Dschadās beedribas eekschligas dari- shanas.

Peefshimejums. Wehz beedribas sta- tutu 63. § ispreedshs schis deenas gene- ral-fapulze par augshjeem jantajeeneem wis- galigi, ween-alga zit lohzehtu fapulze buhtu atnahshchi.

Salahsmuschas draudjes dseedajcha- nas-beedriba ifees 5. Julija f. g., pulst- sten 3ds pehz pusdeenās, Zehadmuishas Stulgu-strasja birse — Salahsmuschas tuwumā —

salumōs.

NB. Tuwatas sinas programōs.

100 ohjola balkus,

dahchadās sortēs 4—5 pehdū garumā, pah- dohd **Kas. Kulhof.** Kempeles pagasta — skenaju mahjās 6 werstes no Zah- mihshes.

Dsholmuishas (Paulsgnade) dseeda- taji ifees swebtdeen, 28. Junija f. g.,

salumōs

Zalgawas fastawas tuwumā. Klah- tafas sinas zaur programeeem.

Dseedataji.

Swebtdeen, 5. Julija 1881. g., ifees Sesteneeki

salumōs,

Misu upes lihshu parkā. Preekus wejzinahs kreetna muiska un jautra danzo- schana, un pauses minutēs tiks maifa kree- sch na un skustiga gaita sishana no Zel- gawas mahsheneeta J. Zeifferta lga pree- schā weita, un krehslai meittees lohpi leel- fika mahshliga ugunoshana irshkota no pa- sishstama ugunoshanas mahsheneeta J. Zeifferta lga; par labu bufeti ir gahdahs; tuwatas sinas zaur programahm.

Isrihtotaji.

Swebtdeen, 5. Julija f. g., buhs jautra jabshwe

salumōs

Meschamuishas (Grenzhof) keelunga jautaja parkā. Sadshwi puschohs Zelga- was Parweeshu beedribas dseedataju laul- tais kohris. Wakara buhs leelika swebtku- ugunoshana; bej tam wehl iflits degojshas papihra lampas; gohda-wahrtus puschohs

ar transparenteem un dego- schahm krahshu glahshem.

Ge-eechanas zeetas: fungeem 40 L, kun- dshem 30 f. Sahlums plkst. 1/2ds pehz pusd.

Bahrbeles Grikshu mahjās 28.

Junija sch. g. rohtu darbu ilohshchana pulsti. 3ds pehzpusdeenās.

Bahrbeles labdarish. beedrenes.

Behz tam:

teateris.

Ilwedihs: „Dshwaina preziba“ un „Zigis Moses.“ Sahlums pulsti. 6ds wakara. Behz teatera: bale.

Bahr. labd. beedr. preekschneeziba.

Wisās grahmata-bohdēs dabunamas:

Safmu Dahrmeekš

jeb

derigi padohmi,

ka wisadas dahria = jatnes iajehj, jatohpi un jeemā jaglaba; fehlas ja-aubē un t. j. pr., pehz gadn isprohwechanas (ar maju aprisi un dahrsu kalenderi klahst),

faraktiti no

S. Kiewera,

Kalenu-muishas dahsneeta.

Maska 35 kap.

Atlas

Latwijās lauschu fshohlahm

ar

13 pehrwēs drukatahm kahrtihm.

Saturš:

1) Semes, faules, mehnescha un swaig- schmu zesh. 2) un 3) Globus. 4) Ci- ropa. 5) Afrika. 6) Amerika. 7) Seemela Amerika. 8) Deenaswidus Amerika. 9) Au- stralija. 10) Eiropas Kreeuwiseme. 11) Baltija. 12) Latwija. 13) Palestina (Kri- stus laika).

Ta tad pilnigi deewogan, zit laulshohlas waijadfigs. Schis atlas ari zaur tam ih- padji laulshohlahm eewehlams, ka ir fshoh- leneem weegli lasams (ar Latw. burteem. un lehti pehrkams; — wissh malka tikai 60 kap. Zeram, ka wissh buhs laul- shohlahm miishh lihshelkis pee geografijas mahjibas.

Kuldiga.

Zaur scho daru padewigt sinamu, ka es Th. Grundzinsky lga

pulkstenu-taijshanas weikalu

efmu pizis un to tahda par wishe un tai pascha lokali tahlat wadishu. Behz tam, kad es leelalas pulk- stenu-taijshanas darba-weetas, Leipziga, Stetinē un Berlinē, strahdajis un wisshdarbōs, kas nahst preekschā, sinashanas krahjis, zeru, ka wareshu ispidiht wisus zeem. publikas paghejums, un apshohit, ka arweem pehz tam dshshohs, ka sawu zeem. fundu ushizibu waru eeguht un ushtureht — zaur kreetna darbu un laipnu apde- neschamu.

Ar aughtzeenibu

Aug. Zeet.

Lapstaln Maj-Sturmam saimneekam nosaga 15. Junija pulstien Snos wakara

uf tirgus-platscha pee Fadesjewa bohdes fir- gu ar wisheem eeruhgeem un balteem dehtu rateem, jala lohka eeruhgtu; firgs bij 9 ga- dus wezs, wideja leelumā, gaischi buhkanu spalwu, maju galwu, uf krehšo pusi kari, bahlu purnu un spizu asti; 200 wehrtiba. Kas war par to jagto firgu un rateem fshaidru sin doht, tas dabuhn

35 rubuti fadr.

pateizibas algas.

Weeniga pahrdohshchana Pen- geraga fabrikas

linu- un pakulu- dshju,

ihpashchi preeksch swijs- neeku waijadshahm wehrtu dshju, ka ari balinatu un nebalinatu audellu, wisu no lohpi teizama labuma, pa lehtafahm fabrikas ze- zenahm, pee

R. John Hafferberg, Mihga,

fungu-eela Nr. 12, ee-eechana no zuhku-eelas.

Atkalpahrdeweji dabu lehtaki.

Egles- un preedes-balkus,

plankas, dehtus, lates

un wisshshadus buhshohshus par lehtu majsu peedahwa

G. Jakobshohns,

Zalgawa, upes-eela Nr. 4, aif bruhwera Hermutha.

Wez-Schwahrdeeshchi ifees sch. g. 5. Ju- lija Putradanku mahsu jautaja birse

salumōs.

Danzoshchana pee labas muiskas un mah- shliga ugunoshana. Laba bufete.

Sahlums pulstien 3ds pehz pusdeenās.

Pawisam pee leetaina laika ifees diwas nedelas wehlati, sch. g. 19. Julija.

Isrihtotaji.

Swebtdeenā 12. Julija 1881. g. tiks isrihtoti **Menges muishas Krahshā kalnā**

salumu swebtki

ar dseedashamu un danzoshchamu pee kara muiskas. Wakara buhs mahshliga uguno- schana. Kreetna bufete.

Gefahlums plkst. 3ds pehz pusdeenās.

Maska: fungeem 30 kap., kundshem 20 kap. un behreem 10 kap.

U laipnu peedahshchanohs luhdi

Isrihtotaji.

Basnizas un fkolhlaš sinas.

Beens Kungs, weena krišiba, weena tiziba.

Mahditajs: Muhfu Augstajam 2c. Par dseedafchanas-beedribahm, 2c. Dimi preeka deenas 2c. Teika par teem 30 jūdriba gabaleem. Pateiziba Latweefchu 2c. Dahwanas.

Muhfu Augstajam Semes-tehwam un Keisaram.

1.

Deems, uštur wešelu
Muhf' miho Keisaru!
To uštur, Deems!
Deems Kungs, Wisaugstais, dohd'
Tam laimi, preek' un gohd',
Un ko Tu labu proht —
To luhdamees!

2.

Tam swehti, stiprini
Pats meef' un dwehfeli!
Lai dšihwo Tas
Gešch ihstas taifnibas
Un stipras tizibas,
Beš wifas škumibas
Gešch laimibas!

3.

Kungs, pašneeds bagati
Tam preeka bikeri!
Tam rohku sneeds!
Ka škaugus, waidneekus,
Walšs-meera pretneekus
Un blešchus wifadus —
Wiwšch tabli treez.

4.

Lai wina dšimuns swehts
Tohp ilgi ušturehts
Un stiprojahs!
Ka augštā waldiba
Zaur tam tohp wairota,
Un laušchu laimiba
To peenamahs.

5.

Tā, Kungs, Taws waigs lai špihd
Pahr tehwiu ik brihd
Labprahtibā;
Tad, kamehr mehle špehs,
Tew šweikšim, Semes-tehwā, —
Tew teikšim, Debešs-tehwā!
Meluja! Jehkabs Esers.

Sinas.

Behterburgas fkolhlaš-buščhana šahl, kà no turenas sino, ar katru gadu jo wairak ušplaukt. Išdohšchanas, kas zaur to pilšehtai zetahs, ir ari, kà lehti prohtams, pehdējōs gadōs jo šipri auguščas. No 1867.—1872. gadam Behterburga išdewa katrā gadā preekšch šawahm fkolhlahm 33 tšst. 528 rubl., no 1872.—1877. gadam winai išgahja preekšch šchi mehrka katrā gadā jau 55 tuhšt. 75 rubl. No 1877.—1880. gadam bij noliktš išdohš katrā gadā preekšch fkolhlahm 134 tuhšt. 33 rubl.; bet jau pehdējā gadā šchi summa išrahdijahs par masu un nepeeteekofschu, jo wiš išdewumi kōhpā istaišija lihds 180 tuhšt. rubl. Šchi 1881. gada išdohšchanas preekšch fkolhlahm ir nolikti jau 277 tuhšt. 886 rubl., un kà dohmajams, tad šchi summa paliks gan uš preekšchdeenam wehl leelaka, jo fkolhlaš-buščhanai ir ja-eet wehl leelā mehrā uš preekšchu, kamehr to warehs ušstatihš preekšch wišahm waijadšibahm par peeteekofschu. Agrak Behterburgai nebij wairak kà tika 16 elementar-fkolhlaš. No ta laika, kamehr šchihs fkolhlaš ir nodohš pilšehtas-preekšchneezibas sinā, wina škails pee-audšis uš 88, no kurahm 56 preekšch pušeneem un 32 preekšch meite-

nehm dibinatas, un 1881. gada išdohšchanas jau elementar-fkolhlu škails ir aprehšinahts uš 100. Beš šchihm šahrtigajahm tautas-fkolhlahm pilšehta uštura wehl daščas pehšpusdeenas- un swehtdeenas-fkolhlaš, kam janahš ihstajahm fkolhlahm pee mahzibas un išglihtibas išplatišchanas palihgā. Lihds ar fkolhlu škailu, sinams, ari fkolhneeku un fkolhneetšchu škails ir palizis gadu no gada leelaks. Behterburgas elementar-fkolhlaš tika mahziti:

no 1877.—1878. gadam	698 pušeni	201 meitenes,
" 1878.—1879. "	1198 "	553 "
" 1879.—1880. "	1608 "	754 "
" 1880.—1881. "	2606 "	1368 "

Školhlahm un fkolhlu waijadšibas un deriguma atšihšchanai augohš, ari palihdšibas waijadšiba nahza jo škaidraši manama, jo ne ikkatriš špehja doht šawam behnam waijadšigo fkolhlaš-mahzibu, lai gan to buhtu kà wehlejees. To eewehrojohš, tad pilšehta dibinaja un išdali- liza nešin stipendijas, tas ir aišmaksaja preekšch nolikta sinama škails fkolhlaš-naudu jeb sneedsa daščem ari beš ta wehl ihpašču palihdšibu. Tahdu stipendiju pilšehta išdalija 1877. gadā pawifam 235, bet 1880. gadā jau 350. No šchihm stipendijahm 13 nahza Behterburgas augst-fkolhlaš studenteem, 111 gimnašiju, progimnašiju un pai-dagogiškō kursu mahzeleem un 23 real-fkolhlu fkolhneekem par labu. Šit katra stipendija leela, tas naw sinams. Beš wiša ta pilšehta sneeds wehl daščahm mahzibas-estahdehm ihpašču palihdšibu, zaur ko ween ta jau išdohš wairak kà 80 tuhšt. rublu par gadu.

Igaunijas statistikas komišija išsludinajusi pehdējā laikā jo pla- šchus pahrštatus par Igaunijas fkolhlaš-buščhanu. Behš šcheem pahr-škateem Igaunijai bija 1880. gadā par pilšehtahm un lauku-draud- dsehm pawifam kōhpā 624 fkolhlaš, kur 20 tuhšt. 400 pušeni un 18 tuhšt. 103 meitenes, jeb par abejeem kōhpā 38 tuhšt. 503 behni tika mahziti.

Igaunijas galwas-pilšehtas Nehwales fkolhlu škails istaišija šhini gadā 60, un tur mahzijahs 4075 behni, — 2365 fkolhneeki un 1710 fkolhneezes. Gadu agrak šchā pilšehtā bija 57 fkolhlaš ar 4010 mahzeleem, — 2320 pušeneem un 1690 meitenehm.

Masakajās Igaunijas pilšehtās bija 1880. gadā par wišahm kōhpā 26 fkolhlaš ar 739 fkolhneekem un 437 fkolhneezehm, jeb pa- wifam ar 1176 behrneem. Školhlu škails bij palizis šchē pret preekšchejo gadu glušchi nepahrgroššjees, bet mahzeļu škails palizis masaks, jo 1879. gadā mahzijahs šchinis 26 fkolhlaš pawifam 1263 behni, — 758 fkolhneeki un 505 fkolhneezes.

Igaunijas lauku-draudsehm bij šhini gadā pawifam 538 fkolhlaš ar 17 tuhšt. 296 fkolhneekem un 15 tuhšt. 956 fkolhneezehm, jeb par abejeem kōhpā 33 tuhšt. 252 mahzeļi. Ar preekšchejo gadu fa- lihdsinoht, fkolhlu škails ir palizis par 5 leelaks, bet fkolhneeku škails par 435 masaks, jo tas istaišija 1879. gadā 33 tuhšt. 687. Šchi masinaščanahs ir notikusi pee meitemu škails, jo tas ir palizis par 453 masaks nekā preekšchejā gadā, kurpreti pušenu škails ir par 18 audšis.

Par dseedafchanas-beedribahm, par teatereem, weefibu wakareem un ballehm.

(Konferenzes runa Leepajā no Bergmana šga.)

Wišas šchihs minetahs buščhanas pee pilšehtneekem, pee бага- teem un augstas šahrtas laudihm bušs jau gan šen bijuščas pašihšta- mas un kōhptas; bet pee mušfu Latweefchu araju laudihm tahs tika nule zetahs un tohp mušfu laikrakstōs daudšinatās. Un dašči tahs tura par tih waijadšigahm, un tih leelā wehrē tahs šazehlušchi, kà preekšch tahm ihpašchi namus teizahs ušbušwejušchi, kas tadšču leelu darbu prašija un daudš naudas maksaja. Un ziti atkal no tahm it nekā netur un — kà radahs — ne šinaht no tahm nešin. — Tamdeht mineschu: kur un kà šchihs buščhanas pee mums ir zehluščahs; waj winaš wi- šas wišur buhtu zetamas un ruhpiģi kōhpiamas, un kas lai tahs zet un kōhpj.

No pat pafauls eefahkuma laudis ir nopuhlejuſchees — kaut jo jaunu iſgudroht un iſdohmaht. Un zitadi tas ari newareja buht; jo wiſs eefahkums ir magumâ un nepilnigs. Ar ko weens, diwi zilweft war tift un dſihwoht, ar to 10, — 100 un 1000 newar wairis tift un dſihwoht. — Un kâ tas pee iſtikſchanas un dſihwoſchanas, tâpat tas ari ir ar ruhpehm, ar preekeem, luſteſchanahm un laika-kaweſteem. — Duſkneſt pahris zilweku maſ ko reds, maſ ko dſird. Ar laudihm apdſihwotâ gabalâ jau reds un dſirdam wairaf. — Ar gadeem zilweku ſkails ir gahjis wairumâ, un ar zilweku wairumu ari wiſs tas, kas zilwekeem waijadſigs. Pehz ſawas meeſtigahs dabas zilweks ir lihdsigs neprahigeem radijumeem. Iſſaljis un iſtwihzis — mekle eht un dſert; peekuſis — grib duſeht. Labi un gahrđi pa-ehdis un no-dſehrees — zilweks kahro preezatees un luſtetees. Wiſa buhſchana ir weenadi luſtejuſt un wairumâ gahjuſi. Bet tahds nemeerigs prahts, tahda luſteſchanahs, kas gandrihs wiſu wezo buhſchanu eenihſt un pehz jaunahm buhſchanahm dſenahs, — pee augſteem un ſemeem warbuht nekad nebuhs bijuſchi til karſti un leeli, kâ ſchôs muhſu laikôs. — Luſteſchanahs jau ari bijuſchas no pat eefahkuma. Zuhdeem bij no paſcha Deewa pawehlehts, iſ ſeptito gadu par gawileſchanas-gadu tu-reht. Un ari ihpaſchas deenas teem rahdahs bijuſchas, kâ to no keh-nina Dahwida dſeefmahm waram nopraſt, kas tâ ſlan: „Ehi ir ta deena, ko tas Kungis ir darijis, preezamees un lihgsſomees eekſch tahs.“ — Tikpat wezeem Greekeem un Mohmeekeem bij ſawas preeku deenas, lai gan uſ ſawadu wiſſi. Tâpat ari kriſtiteem ir bijuſchas ſawas preeku deenas, un ir tagad wehl naw ſudufchas.

Katrai tautai un katrai kauſchu kahrtai preeki ir bijuſchi. Bet kas augſteem, mahziteem un bagateem rahdijahs kâ preeks, tas ſemeem un nemahziteem laudihm daſchkahrt naw nekahds preeks. Kas weenai tautai ſirdi pazilâ, tas ohtrai atkal reebtin reebj. Tas ir tâpat, kâ kad behrnu un pa-auguſchu zilweku preeki nefader lohpa. Bet tomehr behrni no pa-auguſcheem un nemahziti no mahziteem daudſreis kaut-ko eekſtatahs, kas teem ari ſahſ patift, un dara teem pakaf, kâ wiaus redſeja darom. Tâ tas ari ar muhſu Latweeſchu ſemju laudihm rahdahs notizis. Schee ari no zitahm, wairaf mahzitahm tautahm un no augſtas kahrtas laudihm dſirdedami un eekſtatidamees, ir ſahluſchi mahzitees ſkunſtigu dſeedaſchanu, lai ar to paſchi papreezajahs un ari zitus eepreezina. Sahluſchi ari teaterus iſrahdiht, weefibu wakarôs faeet, balles zelt un wiſadi iſluſtetees.

Tâ nu ihſi eſmu raudſijis parahdiht, kâ dſeedaſchanas ſapulzes, teateri, weefibu wakari un balles ſtarp Latweeſcheem ir zehluſchees. Bet kad weetahm wiſu to ruhpiigi zet, kohpj un augſti iſflawê, un weetahm no wineem wehl, kâ rahdahs, neka neſin, jeb negrib ſinaht, tad ari raudſiſchu, zil ſpehdams, tagad runaht par to: Waj ſchihſ minetahs buhſchanas wiſur buhtu zelamas un ruhpiigi kohpjamas?

Zafaka, kâ neweena buhſchana, kas pafaulê zelta un tohp kohpta, nebuhs uſſahſta ar tahm dohmahm, pafaulê ſlahdeht un wimu ſamaitaht, — bet wiſeem par labu, par uſtaifſchana un ſwehtibu. Tâpat ari ſchihſ uſſahſtahs luſteſchanahs teeſcham buhs zeltas ne wiſ laudihm par ſamaitaſchanu, bet par labu. — Bet kâ arween un wiſur, tâ ari ſchê tas ſakams-wahrds man eefchaujahs prahtâ: „Kur Deewam baſnizu zet, tur ari wels ſawu ſkohlunê-attahj — nezehlis.“ Jo neweena laba leeta jeb buhſchana pafaulê nebuhs beſ ſawas „kreiſahs pufes“. Dſeedaſchana, teateri, weefibu wakari u. t. j. pr. gan tamdeht tohp zelti, lai laudis atgreesch no wezeem, rupjeem un grehzigeem laika-kaweſteem un preekeem, kâ no kahſchu-ſpehles un no danzofchanas frohgôs, bet lai laudis peeradina pee jauneem, ſmallakeem, augſtu un mahzitu kauſchu preekeem un laika-kaweſteem. Tas tadſchu ir labi dohmahts! Bet waj pee ſchihm buhſchanahm wellam nepatiks un ruhmes truhts eemaiſtees?

Par wiſahm tahm zitahm mihlaka un labaka man rahdahs buht dſeedaſchana. ſawu putni gairâ un meſchôs — kohku ſarôs zilwekam to atgahdina un uſ to ſkubina.

Putnu dſeedaſchana daſchkahrt apmeerina un eepreezina behdigam un ruhpiigi ſagrauſtam zilwekam ſirdi: „Skatatees uſ putneem gairâ, tee neſehj, nedſ ſakrahj ſchkuhndôs, un tas debeku Tehws tohs baro tomehr; waj tad juhs ne-eſeet daudſ labaki par wineem? — Putniſch dſeed no dabas, beſ mahzifchanahs; bet zilwekeem, tâ kâ wiſs jamahzahs, tâ ari jamahzahs dſeedaht. ſawu ſw. rakſtôs dſeedaſchana un dſeefmas ſlawetas. Gudrais Sihraſs rakſta: „Dſeefmas eelihgsſo ſirdi.“ — Un kehniſch Dahwidôs dſeefmas un dſeedaſchanu weenadi ween ſlawê. Dahwidôs, ſinams, ſlawê ſwehtas dſeefmas, ſwehtâ weetâ Deewam par ſlawu un gohdu dſeedatas. Bet man ſchleet, kâ Dahwidôs, dſeefmu un muſika miſlotajs buhdams, ari laizigu dſeefmu

dſeedaſchanu neſmahdetu un neleegtu tahs dſeedaht, ja muhſu laizigahs dſeefmas par Deewa radijumeem, par teizameem, freetneem wiſreem un wimu darbeem atſkan Deewam par gohdu. Ka laba dſeedaſchana augſtâ wehrts ſtahw, ir no tam redſams, ka keiſari, kehniſi un augſmani to mihtlo. Sinams, puhlini ir gan leelu-leelee — tâpat teem, kas mahza, kâ ari teem, kas mahzahs.

Bet kas tad labſ pafaulê — beſ puhlineem? Tâ tad ſabeedroſchanahs uſ dſeedaſchanu buhtu gan wiſur zelamas un ruhpiigi kohpjamas.

Teateru ſtaâ, zil tohs uſ ſemeem eſmu redſejis iſrahdam, newaru ſlawas-dſeefmas dſeedaht lihds ar teem, kas wiaus eeflawê daſchôs laikrakſtôs par Latweeſchu tautas attihſtiſchanas un gairmâ zelſchanas lihdsſeem, un tamdeht ari newaru brehſas meldiaus lihds wilkt ar teem, kas ſaka, kâ beſ teaterem, weefibu wakareem, ballehm u. t. j. pr. laudis ſehdoht tumſâ, — lai ari ſmahdetajs teem ne-eſmu, nei ari gribu buht. — Bet tadſchu man rahdahs, kâ ſchee wairaf augſtas kahrtas un tahdu kauſchu preeki, kas ne-ehd waiga ſweedrôs ſawu maiſiti un kam wakarôs kahjas, rohſas un mugura neſahp no greuhteem darbeem. Kamehr iſtabâ ſehdoht, ar galwas-darbeem peekuſuſcham tihl un der teaterôs paſkatitees, paſlauſitees, paſmeetees un ſtarp weeſeem buht, tamehr peekuſuſcham ſtrahdneekam, kam kahjas, rohſas un mugura ſahp, patihl un der wakarâ nogultees un gahrđu meegu iſguleht, lai no rihta war atkal ar jaunu ſpehku, lohzeſteem ne ſahpoht, ſawu darbu ſahft un ſtrahdaht.

Par weefibu wakareem un ballehm wairaf nerunaſchu. Bet ja tee laudis atturetu no frohgeem, no dſerſchanas frohgôs, kahſchu-ſpehles un danzofchanas, tad tee gan buhtu zelami un ruhpiigi kohpjami.

Tapehz jautahm, kas lai teaterus, balles u. t. j. pr. zet un kohpj?

Dſeedaſchanu gan kriht ſkohlotaſeem weſt un kohpt. Ta ſkohlotaſu darbam peepaſe; to ſkohlotaſi ir mahzijuſchees un ari ſkohlâs ſkohlneekem mahza. Dſeedaſchana neprafa ihpaſchas weetâs; dſeedaſchanu war mahziht ſkohlâs-namôs.

Bet kâ buhs ar teaterem? Kas tohs lai rikte, kas tohs la zet un wed? — Teaterem waijag ihpaſchi preekſch tam derigas un ruhmiſas weetâs, daſchadu apgehrbu, labu alkeeru, preekſchâ laſitaja, un tam atkal ihpaſchas weetâs, ko ſkatitaji un klaufitaji neredſ. Alteereem waijag labi eemahzitees wiſu to, kas teem jarunâ, ja-iſrahda un jadara. Alteereem waijag buht labi iſmanigeem, lai wiſadi, — ar augumu, ar gihmi, ar walodu, ar ſmeekkeem un — ja waijag — pat ar aſarahm ſkatitaju un klaufitaju preekſchâ iſrahdahs. Tas wiſs pee jo wehrtas teatera iſrahdiſchanas ir waijadſigs. Ja pee wiſa ta weenas jeb ohtras leetas truhtſt, tad tahds teateris nekam nebuhs wehrtis, un ſlahde par laiku, ko tikpat ſpehletaji, kâ ſkatitaji ar to welli nokawehs! — Kas nu tohs lai rikte un wed? Waj tee ari war buht ſkohlotaſi? — Tas teem, kâ man rahdahs, naw eeprehjams, un wiau amatam ari ihſti nepeepaſe. — Wiſehtâs, bet ari tikai bagatâs un leelâs, ir preekſch tam ihpaſchi nami buhweti. Tur ir preekſch tam tahdi laudis, kas to ir mahzijuſchees. Tur ari teem, kam patihl un ir watas deewſgan, ir ko redſeht un ko dſirdeht.

Tâ nu man leekahs, kâ teateri no ſkohlotaſeem naw zelami un wedami, — un ari tamdeht nê, kâ ſkohlotaſi beſ tam jau deewſgan ar darbeem apkrauti, un neba wiſi ſkohlotaſi no dabas tahdi lunkani, kâ ar ſawu augumu, ar ſawu gihmi un ar walodu, — kâ teaterôs waijadſigs, — war iſehrmotees un iſrahditees.

Weefibu wakari un balles efoht jazet un jakohpj — ſanahſſchanahm, dſerſchanaſi un danzofchanaſi frohgôs turetees preti. Bet laikrakſtôs iſfludinoht, tohp ari par labu „buſetes apgahdaſchanu“ daudſreis minehts. Tas gandrihs tâ pa-ehrmoti ſlan! No weenas buſetes muht, bet no ohtras nebaidahs un nemuh! — Bet ja tê tadſchu prahtigak un kahrtigak gribetu dſert, ſarunatees un jaunekli iſluſtetees ar dſeedaſchanu un danzofchanaſi, tad jau gan weefibu wakarâs un balles kriſtohs zelt un kohpt prahtigu ſaimneeku-, nowada-waldifchanaſi-, waj teeſas-lohzeſku mahjâs.

Diwi preeka deenas Mengeneekeem.

Muhſu ſkohlâ paſtahw jau 42 gadi, bet ne weenâ un tai paſchâ weetâ. 1839. g. ta pazehla ſawu galwiau Mengumuiſchâ, kur tikai 4 gadi paſtahweja. No turenês tika pahrzelta uſ ſaun-Lihlopeneem, kur gan namâs, pee muſiſchâs ehberga klahſt peebuhwehts, preekſch ſkohlâs waijadſibahm tika buhwets, bet tikai ar weenu paſchu iſtabu preekſch ſkohlâs; — ta bij ſkohlâs-, guſamâ-, ehdamâ- un maſgajamâ iſtaba, — 32 pehdas gara un 16 pehdas plata.

Schai masaja ruhme bij 23 gadus ja-isteef. Ne masas ruhmes, bet zita eemefla deht ta tika 1866. g. atkal us zitu weetu pahrzelta, us wezo Rohlas-krohgu, kas no kohka 1771. g. buhwehts. Nu pahrbuhweja wezo krohgu ar ta laika puslibds labu eerikti; bet schi ehka, leela wezuma deht, newareja ilgal ka 16 gadus sawam noluhkam kalpoht.

Behngad, Septemberi, nospreeda Leel-Gseres un Mengu pagastu weetneeki, tepat Rohsa, us to paschu wezo weetu, jaunu fsholas ehku zelt, un usaizinaja awises buhwes usachmejus, pee Leel-Gseres- un Mengu pagasta-waldes 25. Februari us masakfshlischanu fanahkt. No teem, kas bij atnahfuschu buhwi usuent, peenehna Fr. Tramdacha kas no Saldus buhwi par 4754 rubl. — muhrneeka-, zimermana- un dischlera darbus — gala west.

Plahnu, materijalu listi ec. isstrahdaja Zelgawas architektis Ad. Windelbanda kas. Ghas garums ir nolikts us 117 pehdu, platum 47 pehdas ar weenu 12 pehdu garu spahrnu fehtas puse.

Behz plahna buhs apafsch-tahschu fshlotaja dshwoellis ar 4 istabam, kufnu, peeleeamo kambari un weenu darba-istabu. Ohtra tahschu nahf gulamahs istabas preefch abahm fshlenu kahrtahm, 2 palihgu istabas un ohtra darba-istaba.

Behz architektu aprehkinuma, materijalu un naudas sinu, isnahf schahdi rehkinumi: 400 tuhft. dedsinatu steegetu, 34 asis akmenu, 204 lasti nedsehtu kalku, 1600 bakku, 44 muzas zementa, 35 muzas gipsa, 306 pehdas schinu preefch welwehm; — naudas sinu buhs wehl tahdi rehkinumi: 551 rubl. schlofera darbs, 268 rubl. kaleja darbs, 718 rubl. klempnera darbs, 656 rubl. mahldera darbs, 236 glahsneeka darbs un 1250 rubl. pohdneeka darbs.

26. Merza eefahka noplehst wezo fsholu un jau 15. Aprili lika jaunai fsholas ehkai grunts-akmeni, kam eekalts bij schis wirsrahtis: „Deews, ustur fcho namu un fwehti wina noluhku. 1881. IV. 15.“

Wirš schi leela akmena, kas 6 pehdi dšila grunte, tika nolikta no zementa ismuhreta lahdi. Kastite eelika dokumentus, ka ari ap- rakstu par fsholu, un ari daschadus schi laika naudas gabalus, — starp teem ari 2. wispahrigo Mihgas dšeed-fwehtku medali.

Grunts-akmena eefwehtischanas deena bij Rubas un Grihwaifschu draudsehm, kas abas pee schihs fsholas peeder, ta pirma preeka deena Mengeneekeem.

Gefwehtischanu isdarija zeen. Rubas draudses mahzitajs Rosenbergera kas ar dšeesmahm, Deewa luhgšchann un jauku rumu, kas sihmejajs us fsholas-buhšchannu. Beidscht fitahm wisi pa 3 reisahm ar ahmaru us akmeni un isfazijahm katris sawas laimes-wehleschanas nahkofschai fsholai.

Lihds ar pirmo Maiju ir jau til tahku strahdahts, ka grunte gatawa un sahft jau ar steegeem paschu ehku muhrecht. 1882. g. Augusta mehnesi nahks ehka pawifam gatawa. Jaunam fsholas-namam buhs 43 durwis, 72 lohgi, 18 krabnis un 2 trepes, kas no apafschas us angfchas tahschu wedihs.

Lai Deews ustur gahdneekus un strahdneekus — eefahkto darbu gala west!

Lai nu gan prahwas ruhmes buhs, tad tomehr diwi leetas rahdajs pawifam peemistas: — preefch fsholeneem peeleeamais kambaris un kufna; jo lihds fshlotaja kufnai ir lohki garsch zeffch pa trepehm un gangu-gangeem janostaiğa un — ta pati ne buht nebuhs til leela, ka tani ari fsholeni waretu sawu auksto nedekas-putrinu pafildiht.

Ta ohtra preeka deena mums Mengeneekeem bij tai pascha nedeka, muhsu jauno leelmahti fanemoht. Til-ko fsholas grunts-akmena eefwehtischana bij isdarita, sahlahm dohmaht, ka sawu jauno leelmahti gohdam fanemt. Muhsu barons B. v. Nollens, kas tilai 2 gadus par mums walda, ir muhsu starpā dauds mihlestibas eemantojis. Winsch bij fewim dshwes-draudseni isredsejes Zelgawa. Sahsas Zelgawa noturejuschi, pahrnahza pee mums. Mengu stanzija sa-gaidija winusfaimneeki un pawadija jahschus kahdas 9 werstes no stanzijas.

No stanzijas lihds muifschai bij pawifam 12 gohda-wahrti, ar raibahm lampahm un transparenteem puschkoti. Muhsu widu ari baptisti dshwo; ari tee ihpaschus gohda-wahrtus taifija un ar dšeesmahm jauno pahri apfweizinaja.

Muifschu eebrauzoht, dšeedaja fsholas-behri kahdas feschas, ihpaschi us tam rihmetas dšeesmas. Jaunais pahris pateizahs par fcho gohda parahdischannu un wehlejahs, ka schi mihlestiba un weenprahtiba nesuftu, jo wini griboht to no sawas puses labprahst uftureht; ari atlaida katram rentes maksatajam kahdus 3 rubl. no schi gada rentes.

Ihpaschi draudses nabadšini paturehs kahsu-deenu jo leela un dahrga peemina. Behngad us Seemas-fwehtkeem kungs wineem fchkinloja 25 rubl.; tagad sawa kahsu-deena winsch teem dahwinaja 100 rubl., kas tani pascha deena tika isdaliti.

Kaut 18. Aprilis mums Mengeneekeem paliktu dšiti firdi eerastihits. Neveemiršim, ka schi deena kungs un laudis, kurus leela grawa fchlihra, — itiu tuwu weenoja. Schi deena mums ja-eerauga, ka kahds jauns laika-mets fadsihwes sinu, un lai Deews ustur schihs jaunahs fadsihwes faites meera un weenprahtiba us abahm puschem. Kaut schi deena buhtu ka grunts-akmens, us ko lai nahkamiba muhsu labklahschanahs neschaubigi stahwetu!

To wehlahs dauds Mengeneeku wahrda — kahds fcho deenu dasibneeks

z.

Teika par teem 30 sudraba gabaleem.

Nirnbergas fwehtreisneeks, mahzitajs Fabers, stahsta schahdu sawadu stifi par teem 30 sudraba gabaleem, kuzi, pehz fwehteem raksteem, nodewejam Zuhdasam par wina grehka-darbu tapa ismaksati:

Behz kahdas wezlaitu teikas esohht tohs Ahbrama tehws Tahrus, us kehnina Ninus pawehleschannu, lizis kalt. Behz Tahrusa nahwes wini esohht nahfuschu Ahbrama rohkās. No schi tohs mantoja Ismaels, kura pehznahkami tohs ruhpiigi esohht usglabajuschu, un pehdigi Zehkaba dehleem par winau brahli Jahsepu aismakfajuschu. Schee pirkuschu par teem bada-laika Egipte kweeschus. No turenas tee nahfuschu Sabas-semē preefch pretschu eepirkščanas. Sabas kehninene winus dahwinajusi lihds ar zitahm dahrgahm leetahm kehninam Salamanam, kas tohs Deewa-namā nolizis. No scheljenes tohs laupijis Nebudkad-nezars un nosuhtijis, ka kahdu retumu, Nubijas kehninam Gedahjam.

Behz Kristus peedšimschanas Nubijas kehninsch Mekiors tohs dahwinajis Jesus-behryninam, kura wezaki tohs pee sawas behgščanas tukšnesi pasaudejuschu. Schē tohs atradis kahds gans un usglajis, wini wehrtibu paschdams, trihsdšemit gadus šlepeni.

Kad winsch pehz kahda laika dširdejis no Jesus brihnuma-dar-beem, tas nogahjis us Jerusalemi pee wina palihdšibu pret sawahm wahjibahm melleht, un kad bij wesels tapis, winsch dahwinajis mine-tohs sudraba gabalus Kristum. Bet Jesus, nekahdu maksu nepeenem-dams, atdewis tohs preestereem, kuzi tohs Deewa-lahde nolikuschi. — Kad Zuhdas Jesu bij nodewis, un preesteri tam schohs sudraba gaba-lus, ka fadereto algu, ismaksajuschu, tad winsch tohs eemetis atpa-kal Deewa-namā. Preesteri tohs salassjuschu un nopirkuschu par teem tapa-weetu.

Behz tam tee ne-esohht nekad wairs lohpa redseti. Fabers sakahs weenu gabalu us Rohdus redsejis, no kura Nirnbergeetis, Jahnis Tischerš, nobildejumu lihds nehmis. Winsch kalis 1485. gada tamlidšigus sudraba gabalus.

Weza sudraba gabala usraksts bijis pawifam nodšifis, ta ka us weenas puses warejuschi ischfirt tilai zilweka gihmi un us ohtras li-lju.

Bruneneeks.

Bateiziba Patweeschu draudsehm Kursemē.

No 28. Janwara lihds 27. Aprilim wehl schahdas mihlestibas-dahwanas muhsu Wolgas apgabala truhkuma-zeetejeem par labu no Kursemes draudsehm peesuhittas:

Zaur Kraus mahz. lgu no Wezmuischas draudses 50 rubl.; zaur M. Conradi m. lgu no Sw. Annas dr. Zelgawa (3. suhtijums) 25 rubl.; zaur G. Bernewig m. lgu no Gaiku dr. 120 rubl.; zaur D. Wagner m. lgu no Neretas (2. suhtijums) 33 rubl.; zaur Stender m. lgu no Sunakstes 85 rubl.; zaur Boč m. lgu no Dohbeles (2. suht.) 90 rubl.; zaur Rungler m. lgu no Zwandes (2. suht.): 1) no Birschu dr. 3 rubl. 45 kap., 2) no Zwandes dr. 8 rubl., 3) no N. N. 13 rubl. 55 kap., — lohpa 25 rubl.; zaur Grot praw. lgu no Strundes dr. (4. suht.) 13 rubl.; zaur Weitan m. lgu no Wirzawas dr. 110 rubl.; zaur A. Bernewig m. lgu no Jaunpils dr. 40 rubl.; zaur Lundberg m. lgu no Embotes dr. 45 rubl.; zaur Zeidler m. lgu no Apriku dr. (2. suht.) 55 rubl.; zaur K. Gruner m. lgu no Rendas dr. (2. suht.) 26 rubl.; zaur Doeringer m. lgu no Sawas-Elf-schuu dr. (2. suht.) 20 rubl.; zaur Attelmayer m. lgu no Zihrawas-Wehgales dr. 60 rubl.; zaur Baedell m. lgu no Ponewesch-Schadowas (2. suht.) 78 rubl.; zaur Rottermund m. lgu no Keepajas dr. (2. suht.) 80 rubl.; zaur Kupffer m. lgu no Kursischu dr. (2. suht.) 30 rubl.; zaur M. Conradi m. lgu no Sakaleijas dr. 52 rubl.; zaur Freiberg m. lgu no Kuldigas dr. (2. suht.) 6 rubl.; zaur Bernewig

m. ūgu no Randawas dr. 400 rubl.; zaur Graß m. ūgu no Sw. Annas dr. Jelgawā 82 rubl.; zaur Böttiger m. ūgu no Wahnes dr. (3. fuht.) 13 rubl.; zaur F. Bernewig m. ūgu no Nurmuisčas (2. fuht.) 85 rubl.; zaur J. Weide m. ūgu no Baltaiķu dr. (preeķš 28. Janwara) 470 rubl.; zaur von Bilterling prahw. ūgu no Sahtes dr. 40 rubl.; zaur Conradi m. ūgu no Sw. Annas dr. Jelgawā (4. fuht.) 40 rubl.; zaur Safranowicz m. ūgu no Veel-Muzes dr. (2. fuht.) 13 rubl.; zaur L. Dobbert m. ūgu no Gradinowškas Latw. 5 rubl.; zaur Rosenberger m. ūgu no Salwes (2. fuht.) 60 rubl.; zaur Wieckberg m. ūgu no Mišpites (2. fuht.) 218 rubl. 40 kap.; zaur Brasche m. ūgu no Mišzas un Bahrtas (2. fuht.) 410 rubl.; zaur Czernay m. ūgu no Saldus dr. (3. fuht.) 106 rubl. 40 kap.; zaur Panč m. ūgu no Mešotnes dr. (3. fuht.) 50 rubl.; zaur Hillner prahw. ūgu: no Landes-Mšchawas dr. (2. fuht.) 355 rubl., no Sleķas muisčas-waldischanas 75 rubl., — kophā 430 rubl.; zaur Baedell m. ūgu no Bonewesch-Schadowas dr. (3. fuht.) 71 rubl. 50 kap.; zaur F. van Benningen m. ūgu no Sleķas dr. (2. fuht.) 80 rubl.; zaur Beuthner m. ūgu no Ugales dr. (2. fuht.) 20 rubl.; zaur Hugenberger m. ūgu no Pohpes-Mindes dr. (2. fuht.) 80 rubl.; zaur D. F. Rosenberger m. ūgu: no Rubes dr. 56 rubl. 40 kap., no Wadaķstes dr. 21 rubl. 60 kap., — kophā 78 rubl.; zaur A. Reichwald m. ūgu no Zelmeneķu dr. (2. fuht.) 19 rubl.; zaur Kupffer prahw. ūgu no Dalbes-Klihwes dr. (2. fuht.) 36 rubl.; zaur Ed. Luga m. ūgu no Bez- un Jaun-Saules dr. 88 rubl. 30 kap.; zaur D. Gaultsch m. ūgu no Baldones dr. 53 rubl.; zaur Seesemann m. ūgu no Kalnamuisčas dr. 76 rubl.; zaur Seesemann m. ūgu no Saķasmuisčas dr. (2. fuht.) 125 rubl.; zaur Wagner prahw. ūgu no Sezes dr. (2. fuht.) 45 rubl.; zaur G. Bernewig m. ūgu no Gaiku dr. (2. fuht.) 17 rubl.; zaur K. Eiling m. ūgu no Stendes-Spahres dr. (2. fuht.) 70 rubl.; zaur D. Attelmayer m. ūgu no ķahda Latw. dr. lohķekla 1 rubl. (bes tam wehl 50 rubl.); zaur Lieventhal m. ūgu no Kretinas dr. 4 rubl. 50 kap.; zaur Fr. Berndt m. ūgu no Wentes dr. (2. fuht.) 14 rubl. (bes tam wehl 486 rubl.); zaur E. von der Launig prahw. ūgu no Grohbinas dr. (3. fuht.) 17 rubl.; zaur Leg m. ūgu no Subatas dr. (2. fuht.) 140 rubl.; zaur Josephi m. ūgu no Jaunjelgawas (2. fuht.) 25 rubl. (no Wahzu dr. 35 rubl.); zaur Wiebeck m. ūgu no Talsu dr. (2. fuht.) 336 rubl. 60 kap. (no Wahzu dr. 347 rubl. 40 kap.); zaur Büttner m. ūgu no Dinaburgas dr. (2. fuht.) 62 rubl.; zaur Bielenstein m. ūgu no Dohbeles dr. 85 rubl.; zaur R. R. (no Skrundas?) 10 rubl.; zaur Mühlendorf m. ūgu no Dignajas un Sasu dr. (2. fuht.) 38 rubl.; zaur Proktor m. ūgu no Dorbes dr. 124 rubl.; zaur Stegmann m. ūgu no Gramsdas dr. (2. fuht.) 100 rubl. Ar ihpaķču nozafišchanu preeķš manas draudsēs: zaur K. Urban m. ūgu no Ahrlawas dr. (2. fuht.): no Ahrlawas dseedaschanas-beedribas zaur garigā koncerta isriķloķčanu basnizā 247 rubl. 20 kap., no Ahrlawas Latw. dr. 77 rubl. 80 kap., no Ahrlawas Wahzu dr. 72 rubl., — kophā 397 rubl.; zaur G. Grüner m. ūgu no Bahrbeles dr. (5. fuht.) 9 rubl.; zaur Blumenthal m. ūgu no Magirbes dr. (2. fuht.) 30 rubl.; zaur Krause m. ūgu no Dundagas dr. (2. fuht.) 120 rubl.; zaur Seiler m. ūgu no Bauķlas dr. (2. fuht.) 32 rubl. (15 rubķu preeķš Latw. atķ. saldata Mikel Būķtin, un ihpaķči no Jahna Uķbers 5 rubl., Mahrtina Uķt 2 rubl., Jahna Uķt 1 rubl., no wina meitas Karlines 1 rubl. un 6 rubl. no ziteem deweķeem); zaur Glaeser m. ūgu no Sabiles dr. (2. fuht.) 55 rubl.

Pateizamees Deewa un muķfu truhkuma-zeeteju wahrđā no sirds wiķeem miķteem tizibas-beedreem Kursemes Latweķču draudsēs, ķas naw peekufuķķi labu daridami ūweem iķķalkuķķeem tizibas-beedreem muķfu bahrgi peemekletās Wolgas luteru draudsēs. Pateizamees no sirds Ķums wiķeem, ķas Ķuķs ar ūwahm miķleķtibas-dahwanahm mums eķeet paliķdsejuķķi bada breesmas maķnaht un tahdu leeku ķauķķu baru liķķs ķķim zaurwiķķt un ar waiķadķigo uķturu apķohķt. Muķfu draudsēs-loķķekli ķķo bada-seemu muķķķam ne-aismirķķs; zeram ari, ķa ne-aismirķķs, zik leelas leetas tas Ķungs zaur muķfu tizibas-beedru miķleķtibu pee mums dariķis. Wiķķ parahđija iķ deenas no jauna pee muķfu tuķķloķķ-tuķķloķķeem truhkuma-zeetejem tāpat ūawu speķķu un gohđibu, ķā tur tuķķneķi, ķad wiķķ ar tahm peeķahm meesķu-maiķķem un diwi ūwiķm toķs 5000 eķdinaja, un dewa mums atķiķt un redķeķt, ķa mums teesķam iķ Deews, ķas paliķķs, un tas Ķungs Ķungs, ķas iķglahķj no nahwes. Tapeķz ūlaweķeet iķ Ķuķs

tur tahķumā liķķs ar mums Wina wahrdu, jo tas Ķungs iķ labš un Wina ūķeķķlastiba paleek muķķķģi un Wina pateesiba liķķs radu-radeem.

Zaurus diwi mehneķķus eķam ar peefuķķitahm dahwanahm truhkuma-zeetejeem iķķatru deen' maltiti, t. i. maiķi un ūķķu ūupi paķneeguķķi; tagad, ķur ķauķu-darbi jau no Apriķa mehneķķa eesahķuma ūahķuķķees, iķdalam iķķatrai familijai, ķur truhķums, waj uķ weķelu nedeku, waj uķ ķahđahm deenahm ruķķu miķķus un puķtraimus. Semķwa apķahđaja wiķu ķnapakeem ūaimneķķeem ķweeķķus preeķķ ūeķķlas. Muķķu ķomiteja apķahđaja nupat ķartuķķus preeķķ ūahđiķķanas. No Wahzu koloniķteem Deenwidus-ķreewijā eķam 3200 pudu (Welsķķ-korn jeb Mais) ūeķķlas dabuķuķķi, ar ķo wareķim ķahđas 5000 defetinas apķeķt. Ķā rahđahs, tad ūeķķliķais Deews mums ūķogad ūweķķģu ĝaiķu peeķķķiķs. Liķķs ķķim mums iķ deewģan ūķajuma biķis; ruķķi ūako un aug, ķa preeķ redķoķt, — ūlawas ūahķahm jau ūķaut, — iķķeķtee ķweeķķi labi uķnahķuķķi un pilda ūatreeķķahs ūirdis ar preeķķa zeriķahm.

Truhķums buķģ gan wehl deewģan ķeels liķķs ruķķu ūķauķai, bet zeram, ķa ar tahm dahwanahm, ķas mums jau peefuķķitas, wareķim iķķiķt, un tapeķz negribam wairs ūawus tizibas-beedrus ar tahķahm luķģģķanahm apķruķķinaht. Ķai Deews tas Ķungs ūweķķi ari Ķuķķu ķauķus un darbus; — ķai Wiķķķ Ķums ūķauķas ķaikā baģatigi atdoķd, ķo Ķuķs mums, Wiķam ķalķodami, eķeet dewuķķi. Ķo Wiķķķ ūaka: Dohdeet, tad Ķums taps doķķs: pilns, ūaķpaiddiķķs, ūakratidķķs un paķr-paķrim eķjams mehķs Ķums taps eedohķs Ķuķķu ķķeķķi. — Ak Ķungs, peepildi ķķo Ķawu apķoķķiķķanu pee wiķahm draudķķem miķķā Ķurķemē!

Truhķuma-zeeteju ķomitejas wahrđā: Mahķitajs K. Blum.

Dahwanas.

Pateiķdamees, preeķķ Wolģas bada-zeetejeem ūaneķķmu ūķiķs dahwanas:

Zaur prahweķķu Hillner no Landes-Mšchawas dr. (3. fuķķģums) 12 rubl.; zaur Jelgawas mahķ. prim. Conradi no Jelgawas ķauķu-dr. 16 rubl.; zaur Johanneķen mahķ. no Seemek-Durbes dr. 45 rubl.; zaur Zeidler mahķ. no Apriķu dr. (3. fuķķģums) 16 rubl.; zaur D. F. Rosenberger mahķ. no Rubes-Wadaķķtes dr., un proķķi: a) 7 rubl. no Wadaķķtes un b) 5 rubl. no Rubes dr., — kophā 12 rubl.; zaur F. Bernewig mahķ. no Nurmuisčas dr. 62 rubl.; zaur H. F. Bernewig m. no Randawas dr. 45 rubl.; zaur Stender m. no Sumaķķtes dr. 61 rubl.; zaur prahweķķu v. Bilterling no Sahtes Latw. dr. 160 rubl.; zaur Ahrlawas paģaķķa-waldisķķanu 111. rubl. 7 ķ.; zaur H. Czernay mahķitaju iķ no Saldus Wahzu un Latweeķķu dr. ūķiķs dahwanas no manim ūaneķķtas: 1) 1. Nowemberi 1880. ĝadā 133 rubl.; 2) 14. Janwari 1881. ĝadā 100 rubl.; 3) 19. Merķā 1881. ĝadā no iķķoķķeķķanas, ķo iķriķķoķa daķķtera zeenmaķķe ūķwieđer un freilene Ķina Ķoņig, 203 rubl. 60 kap.; 4) 19. Merķā 1881. ĝ. ūakraķķi no basnizas puķes (uķuri) 106 rubl. 40 kap.; 5) 15. Merķā wehl dahwanas no Saldus dr. 106 rubl.; — kophā 649 rubl.

G. Ķoķķmann, prahweķķs,
Wolģas bada-zeeteju ķomitejas preeķķķneķķs.

Dahwanas.

Preeķķ ew. lut. paliķķķibas-ķahdes ūaneķķmu: no uķura Jelgawas Triķadibas-basnizā 19 rubl. 50 kap.; wehl no tahs paķķas basnizas 63 rubl. 39¹/₂ kap.; no Skaudall dr. pee Ķauroģenes 5 rubl.; no Ķ. hoķraķķta Uķķe ķģa Stirnumiķķā 100 rubl.; — kophā 187 rubl. 89¹/₂ kap.

G. v. Ķirķķs, direktors.

Dahwanas.

Preeķķ Wolģas bada-zeetejeem aiķķuķķģu G. Ķoķķmann prahweķķam: no Ķulđiģas Wahzu dr. 485 rubl. 20 kap.; no Ķulđiģas Latw. dr. 112 rubl.; no Ķiķaiķķu dr. 85 rubl. 90 kap.; no Wahķmes dr. 12 rubl.; — kophā 695 rubl. 10 kap.

R. Ķaeder,
Ķulđiģas Wahzu mahķitajs.